

Glas Saturnus

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA »SATURNUS« LJUBLJANA - LETO V - ŠTEVILKA 8 - OKTOBER 1963

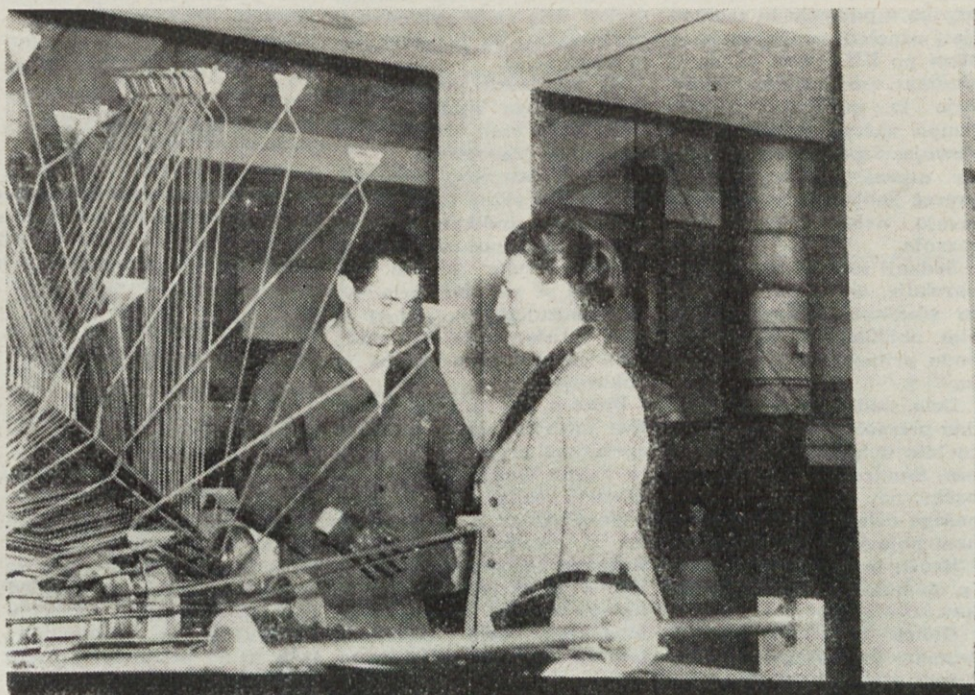
Produktivnost in delitev dela

30. oktobra je bil v dvorani občinske skupščine občni zbor Zveze sindikatov naše občine. Za letošnji občni zbor, ki se bistveno razlikuje od onih v preteklih letih, je značilno, da je potekal v zelo delovnem vzdušju.

Referat in razprava nista obravnavala večih vprašanj, ampak sta se dotaknila trenutno zelo važnega vprašanja; vloge sindikalnih organizacij pri izdelavi statutih delovnih skupnosti s stališča visoke produktivnosti in delitve dela. Povsem jasno sta bili določeni vloga in naloga sindikalnih podružnic. Do sedaj so sindikalne podružnice — tudi naša — vse preveč površno obravnavale probleme, ki so se porajali v kolektivih.

V prihodnosti bo treba spremeniti sistem in metode dela, kar verjetno ne bo tako lahko. Ob tem bo treba skrbeti za načrtno izobraževanje in izpopolnjevanje članov vodstev.

Zato se zdj stališče občnega zbora, ki pravi, da je treba najprej skrbeti za utrjevanje sistema delavskega samoupravljanja, popolnoma pravilno.

SKOPJE POSTALO SIMBOL

Dnevi med 25. septembrom in 15. oktobrom so bili preizkušnja za vsakega prebivalca naše dežele. Čeprav je predvidena vsota 30 milijard ljudskega posojila v začetku izgledala zelo visoka, le ni bila tako, da je naši ljudje ne bi dosegli in presegli. Blizu 42 milijard zbranega posojila kaže na močna čustva bratstva, ki jih gojijo naša ljudstva med seboj.

Priporočilo našega CDS je bilo zelo toplo sprejeto in z veliko večino tudi osvojeno. Med nekaterimi člani kolektiva v začetku sicer ni bilo

opaziti pravega razumevanja za to humano akcijo. Take primere smo ostro kritizirali, včasih mogoče celo preostro. Čeprav je bilo slišati različna tolmačenja, je vendarle tudi pri omahljivcih zmagala ljubezen do bratskega makedonskega naroda.

Naša komisija je začela delati dan kasneje in prvi rezultati so se pokazali šele 27. septembra, ko je 749 oseb vpisalo 4,939.000 dinarjev posojila. 28. septembra je skupna vsota že dosegla 6,625.000 in do konca popisovanja je 1309 oseb vpisalo 7,592.000 dinarjev.

V petek je bilo — 26. oktobra. Okrog dvanajstih je na dvorišče pripeljal črn Mercedes. Iz njega je izstopila elegantna, vendarle preprosto oblečena tovarišica. Bila je naša stara znanka tovarišica Pepca Kardeljeva. Po zelo kratkem uvodnem razgovoru je odšla na ogled obrata v Mostah. Zopet je hodila po oddelkih, od stroja do stroja, od delavke do delavke in kar prehitro so minile tri ure. Zanimala se je predvsem za ekonomski položaj naše delovne organizacije, za možnost izvoza, za različna vprašanja družbenega standarda in za sistem ter uspešnost delavskega samoupravljanja.

Po ogledu obratov je tov. Kardeljeva ostala še na daljšem razgovoru s predstavniki družbeno-političnih organizacij in uprave podjetja. Glavna tema razgovora je bila, kako utrjevati sistem delavskega samoupravljanja in krepiti

vlogo ekonomskih enot. Ugotovljeno je bilo, da je za uspešno delovanje samoupravnih organov in za sodelovanje vseh članov kolektiva treba več delati z vsemi člani kolektiva, treba je uporabljati take oblike dela in vzpostavljati take odnose, ki bodo sproščali samoiniciativno posameznika.

Naša delovna organizacija posveča veliko pozornost prav gradnji oz. nakupu stanovanj. Stanovanj je sedemkrat manj kot prisilcev. Tov. Kardeljeva je poudarila, da bi morali začeti opozarjati ostale delovne organizacije, kjer so zaposleni zakonski tovariši naših prisilcev. Le s skupnimi močmi bomo uspeli hitreje reševati to pereče vprašanje.

Na koncu sproščene razgovora se je tovarišica Kardeljeva poslovila in prisila prisotne, da naj prenesejo vsem članom kolektiva tople pozdrave.

D
O
K
A
Z

S
O
L
I
D
A
R
N
O
S
T
I

EE OTP - LED JE PREBIT

V začetku meseca oktobra so v stiskalnici OTP uvedli poizkusno delo po standardnih časih. Delo sedaj že uspešno teče, proizvodnja se je ob uvedbi standardnih časov povečala približno za tretjino.

V eni prejšnjih števil Glas smo že obravnavali pomen in važnost standardnih časov v modernem gospodarstvu. Toda to je bila samo teorija in praktične strani še nismo poznali, ker je še nismo zadosti preštudirali, da bi jo lahko vpeljali v redno proizvodnjo. Po daljšem študiju in temeljitih pripravah, ki so

zahtevale načrtni študij delovnih postopkov, smo se v OTP odločili za korak, ki bo predstavljaval prelomnico v naši proizvodnji. Kakor vemo, je naša proizvodnja za 30—40 odstotkov pod evropskim (Nadaljevanje na 4. str.)

PREBERI TUDI TI

Najvažnejša je vsebina — 2, In posledica 2—3, Tokrat uspešno — 3, Halo — konzervni oddelek — 4, Načrtno izobraževanje temelj dobre kadrovske politike — 5, Težka je borba za dohodek — 6, Na koncu je klicaj — 6, Ali je nadurno delo obvezno in res potrebno? — 7, To se drugo leto ne sme ponoviti — 7, Za gospodinje — 8, Zanimalo vas bo — 9, Skozi meglo cilju nasproti — 10.

Najvažnejša je vsebina dejavnosti

V zadnjem času se zelo veliko govori o aktivni, politični vlogi sindikalne organizacije na najrazličnejših področjih. Dobro bi bilo, da tudi v naši gospodarski organizaciji določimo oziroma nakažemo glavna vprašanja, s katerimi bi se morala ukvarjati sindikalna organizacija. Za uspešno delo pa so še posebno važne oblike, ki jih uporabljamo. To problematiko obravnavamo iz stališča, da je vloga sindikalne organizacije v tem, da je potrebno krepiti samoupravne organe v podjetju in zagotavljati uspešen samoupravni sistem po EE. Jasno je, da se sindikat vse prepočasno vključuje in prilagaja hitremu tempu našega gospodarskega razvoja, vzporedno s tem pa so organi samoupravljanja preveč šablonski in ne dobitavajo našega dinamičnega razvoja.

Sedanji tempo razvoja nam narekuje, da je potrebno delo sindikata prilagoditi novim oblikam, te oblike naj bodo prilagojene našemu delu.

Delo sindikatov iz dneva v dan preračča stare metode, ki so bile dolgo vkoreninjene v nas. Smatram pa, da na star način ne moremo razvijati našega dela, kajti prav tu se nam pojavljajo naše pomanjkljivosti in zaradi tega prihaja do nezainteresiranosti članov.

Dobro delo samoupravnih organov v kolektivu je odraz

dejavnosti sindikata, vendar se sprašujem, kje so meje med dobrim in slabim delom, oziroma na kakšen način naj se dobro delo odraža v kolektivu. Ker so samoupravni organi najvišji forum v podjetju, imajo tudi ugled, ki včasih izvira iz njihovega položaja. Toda položaj ni vedno porok za to, da je njihova dejavnost tako kakovostna in dosledna.

Pri tem nočem iskati kakšnih opravičil, kajti odgovornost za to nosimo vsi, vendar gre za načela, kakšnih metod dela se v prihodnosti poslužujemo, da bo naše delo uspešnejše.

Mi vsi jasno poudarjamo, da je naloga sindikata razpravljati o vseh oblikah dela v delovni organizaciji.

Da je obravnava proizvodnih planov važna tema za aktivno delo sindikata oziroma njegovih organov, verjetno ni dvoma, vendar gre za dejstva, da se teh oblik zelo malo poslužujemo in pojavi se nam vprašanje, da delo sindikata ni več tako pestro in kakovostno.

Dejstvo je, da člani kolektiva mislimo, da je sindikat operativni organ, ki ne rešuje važnih gospodarskih problemov, vendar temu ni tako.

Naša naloga je, da vzporedno z ostalimi strokovnimi službami rešujemo problematiko v kolektivu. To reševanje pa naj ne bo odraz šablonskega dela sindikata, temveč moramo to obravna-

vati problemsko, upoštevajoč sedanje pogoje. Gre za reševanje vrste važnih gospodarskih vprašanj, katera pa zaradi preobremenjenosti posameznikov pustimo, da se stihijsko rešujejo, ali pa tem zelo važnim vprašanjem ne posvečamo prave pozornosti.

Ugotavljamo predvsem to, da je delno zaviral naše delo prehod na EE, kajti poudarjamo, da se mora vsa problematika reševati v EE in ne več centralno. Mi smo se tega držali dokaj dosledno in smo poudarjali, da je ta pot pravilna, nismo pa šli na oblikovanje dela sindikalne organizacije po EE. Prav tu pa

smo zgubili na naši aktivnosti. Sindikalne pododbore v EE smo sicer ustanovili, vendar njihovega dela ne moremo primerjati z delom sveta EE. Trdim pa, da bi morala ta dva organa obravnavati isto problematiko. Gre za dejstva, da smo mi vse premalo pozornosti posvečali delu sindikalnih pododborov, katerih nismo znali pravilno usmerjati, nismo jim pomagali izdelati programe dela, temveč so pododbori delo šablonsko organizirali, ne glede na potrebe po reševanju važnih gospodarskih vprašanj. Iz tega vidimo, da je potrebno o delu sindikata

čimbolj stvarno razpravljati. Sindikat je družbeno politična sila, ki mora aktivno razpravljati o notranjih gospodarskih problemih in o bodočih nalogah našega delovnega kolektiva.

Za izvajanje takih nalog je treba vključiti vse člane našega kolektiva, ki delajo v organih delavskega samoupravljanja. Pri takem načinu dela se naloge izvršnega odbora sindikalne podružnice spremenijo. Izvršni odbor naj o problemih in različnih vprašanjih razpravlja in predlaga načine ter poti za naše delo v prihodnosti.

SLAVKO VRZEL

MILANO - razstava orodnih strojev

V začetku oktobra meseca je odšla v Italijo skupina naših delavcev na prevzem strojev. V tem času je bila v Milanu razstava orodnih strojev in naši sodelavci so izkoristili priliko za ogled te prireditve.

Na razstavi orodnih strojev — letos je bila v Milanu — so bile zastopane vse evropske tovarne, ki imajo visoko razvito tehniko izdelave polavtomatskih in avtomatskih strojev.

Razstava je bila v 11 paviljonih, leti pa so bili razdeljeni v več oddelkov, kjer so bili stroji razvrščeni po specifičnih lastnostih. To je omogočalo dober pregled nad posameznimi vrstami strojev. Da bi razstavljalci praktično prikazali obisko-

valcem delovanje strojev, jih je bila večina v pogonu. Poleg tega so bili na voljo dobri prospekti in tudi so pokazali svoje zastopniki podjetij zelo uslužno postregli.

Orodjarske stroje so proizvajalci predstavili z nekaterimi izboljšavami in dodatki, kot npr.: stari strojniki so dodali profilni projektor za izdelavo posebnih oblik. Enako je bil opremljen tudi ploščinski brusilni stroj. Stroji za okroglo brušenje so imeli posebne plošče za visoko kvaliteto površinske obdelave — honanje. Med rezkalnimi stroji so prevladovali kopirni.

Za orodjarje je bilo veliko pripomočkov za hitrejšo in boljše obdelavo. Posebnosti so bili električni aparat za tuširanje, ročni brusilni aparati na stisnjen zrak itd.

Pretežni del razstave je obsegal stroje za serijsko proizvodnjo, katerih glavne lastnosti so velika hitrost obdelave in točnost, kot so specialne avtomatske strožnice na več operacij — kopirne in avtomati za popolno obdelavo odlitkov in profilov.

Mnogo razstavljalcev je razstavljalo hidravlične stiskalnice, ekscentrične pa so dodali zračne ali hidravlične podajne naprave. Posebnost so zračne stiskalnice, ki imajo pritisk do 15 ton. Manjše stiskalnice do 50 kg so primerne za luknanje, kovičenje in številčenje.

Zanimiv je stroj za izdelavo in kovičenje zapiravec na škatle za loščilo.

Stroje za poliranje so izpopolnili do te stopnje, da se izdelki vstavijo v stroj, ki jih obdela v večih fazah. Razstavljeni so bili varilni aparati vseh vrst in oblik. Posebej je pritegnil našo pozornost stroj za vzdolžno varenje škatel, kant in sodov. Stroj hitro in dobro deluje.

Elektroniki in merilom je bil namenjen poseben paviljon, v katerem so bila razstavljena merila vse od navadnih do optičnih in elektronskih. Več je bilo tudi strojev za elektrokorozijsko obdelavo kokil in rezilnih plošč.

Opisal sem samo nekatere dele razstave, kajti bila je tako obsežna, da bi bil vsak čas prekratek za njen natančen ogled.

JANEZ VILAR

Študent Klaus pripoveduje

Pred mesecem dni se je v naših delavnicah pojavil nov obraz, z zvedavimi, živahnimi očmi, katerim se kar vidi, da hočejo videti in zapomniti si čim več. Mož se v skromni delovni obleki v ničemer ne razlikuje od naših orodjarjev in pozornost vzbudi šele, ko ga slišite govoriti nemško. To me je pritegnilo, da sem ga povabil na kratek razgovor, v katerem sem izvedel, da je ta neznanec gospod Schmitz Klaus, študent strojne fakultete v Hannoveru. Letos opravlja v naši tovarni obvezno, vsakoletno prakso. Zanimalo me je, kako mu je pri nas všeč, kako se počuti, kaj dela, pa sem mu postavil nekaj vprašanj. Rad mi je odgovarjal, čeprav je poudaril, da je to njegov prvi intervju in da mu je kar malo nerodno.

Gospod Schmitz, kako da ste se odločili ravno za Jugoslavijo?

Težko bi odgovoril na to vprašanje, ker sprva niti nisem imel tega namena. Pozneje pa, ko sem oddal svojo prijavo pri mednarodni študentovski organizaciji, sem tam slišal toliko lepega o vaši deželi, da sem se kar hitro odločil. Reči vam moram, da mi ni žal.

Prvikrat ste v Jugoslaviji, zato me zanima, kakšni so bili vaši prvi vtisi ob prihodu?

Ravno zato, ker sem prvič potoval v Jugoslavijo,

sem bil, razumljivo, zelo radoveden. Prijatelji so mi pripovedovali, da je pri vas zelo lepo, vendar, saj veste, da si človek lahko ustvari neko določeno mnenje šele, ko sam nekaj vidi. Najprej sem ugotovil, da moji prijatelji niso pretiravali pri opisanju vašega življenja in vaših lepot, takoj nato pa sem bil presenečen nad prijaznostjo in prisrčnostjo vaših ljudi. Zelo lahko mi je pri vas vzpostaviti prijateljske stike s povsem neznanimi ljudmi. Niso zadržani napram tujcu in to mi je všeč. Pri nas, veste, to ni povsem tako. Navdušile so me tudi lepote vaših pokrajin in pa še nekaj... no pa o tem ne bi govoril.

Kar zdi se mi, gospod Schmitz, da s tem mislite naša dekleta, kajne?

Uganili ste. Toliko lepih deklet, verjemite mi, nisem videl še nikjer, čeprav sem že razmeroma veliko potoval.

Kaj pa menite o naši tovarni in ali ste morda že bili po drugih tovarnah?

Vsako leto grem na prakso v drugo tovarno. Lani sem bil v tovarni tiskarskih strojev na Dunaju. O vaši tovarni pa bi lahko rekel le to, da me je presenetila. Niti slutit nisem, da v vaši tovarni toliko in tako dobro delate. Ne mislite, da je to laskanje, iskreno govorim. Ko opazujem vaše delavce, vidim, da delajo z veliko voljo

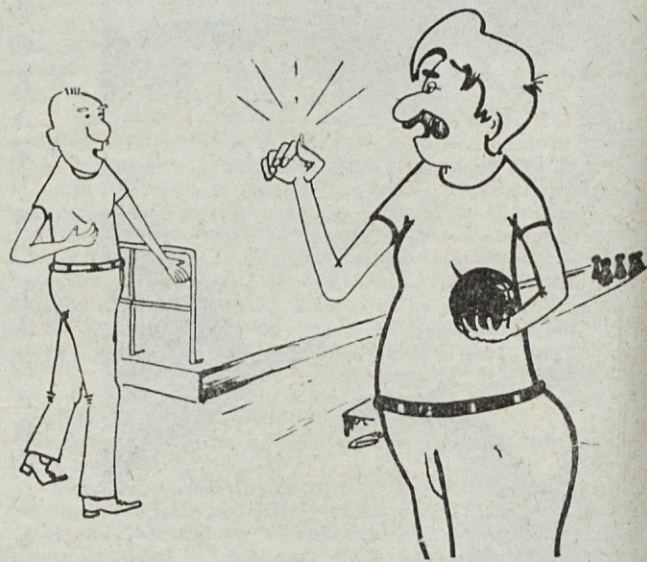
in vsiljuje se mi občutek, da se dobro zavedajo zakaj delajo.

Kako ste zadovoljni s svojim delom in s pomočjo naših ljudi?

Popolnoma, čeprav bi o delu težko govoril, ker bolj gledam kot delam. Skušam namreč videti čim več in ob pomoči vaših ljudi mi to lepo uspeva. Omogočili so mi, da si lahko ogledam prav vse oddelke in brez dvoma mi bo to koristilo.

Kaj pa menite o Ljubljani in kako preživljate svoj prosti čas? Pa še nekaj me zanima, kako se sporazumevate pri nas?

Najprej o sporazumevanju. Do sedaj še nisem naletel na kake težave, ker pri vas presenetljivo dosti ljudi govori nemško. Pomagam si tudi z angleščino in po potrebi še s francoščino. Ljubljana pa je čudovito mesto. Spet moram poudariti, da ni to le laskanje. Veste, stanujem v Študentskem naselju in ni dneva, ko se ne bi sprehajal po Rožniku ali pa po prekrasnem Tivoliju. Res je zelo lepo. Nikamor ne grem brez fotoaparata, ker hočem čim več teh lepih vtisov o vašem mestu odnesti s seboj v Hannover. Dvakrat sem bil že na morju, ki si ga sploh ne upam opisovati, tako je lepo. Zelo rad pa bi videl še druge vaše republike in mesta, žal pa tega ne bom utegnil. JURE POLJSK

LE KAJ TE, TOVARIS, TAKO VLEČE TJA K SLOVANU? JE MAR TAM LEPSE KEGLJIŠČE ALI SO MORDA BOLJSI KOLEGI? ALI KAJ?...

Prevelike zaloge - manjši dohodek

V našem tovarniškem časopisu vedno objavljamo rezultate izpolnitve mesečnih planov, kakor tudi količinske realizacije. Iz teh podatkov se vidi, da porabimo za izpolnjevanje plana mesečno povprečno 900 ton surovin, reprodukcijskega in pomožnega materiala.

Iz gospodarskega vidika je za podjetje važno, da se material, pripravljen za proizvodnjo, pravilno in smotno porabi, ter da istočasno z njim primerno varčujemo. Iz ekonomskega vidika je važno, da je koeficient obračanja v določenem obdobju čim večji. Na koeficient obračanja materiala močno vplivajo prekomerne in nekurantne zaloge. Če prenesemo to na naše zaloge, je koeficient ugodnejši za uvozne materiale, medtem ko je pri nekaterih domačih materialih zelo porazen.

Kje so vzroki temu stanju?

Pri uvoznem blagu je bolj ali manj opravičljivo zaradi dolgih administrativnih postopkov, dobavnih rokov ter določenih kontigentiranih dobav.

Stanje pri domačih materialih pa je povsem drugačno. Nastopa več vzrokov:

- neodgovorno, nepravilno in premalo premišljeno naročanje materiala odgovornih in neodgovornih oseb v proizvodnji ter na ostalih delovnih mestih.

- težave s kooperanti in dobavitelji
- sprememba v proizvodnji
- slaba kakovost materiala in majhne potrebe

Če hočemo to stanje izboljšati, bi bilo potrebno določiti odgovorno osebo ali organ, ki bi centralno zbiral vsa naročila, ki bi proučil ali je naročilo pravilno in utemeljeno in bi ga predal pravočasno nabavnemu od-

delku v realizacijo. Zaradi nepremišljenih, oz. neodgovornih naročil je na zalogi več takih materialov, kot so fibris krtače, vijaki, elektro material, barve itd. Mnogo teh materialov bi ob smotrni presoji lahko koristno uporabili. Zato bi morali odgovorni, ki naročajo razno proizvodno ali potrošno blago, prej dobro presoditi in pregledati s skladiščnikom, kaj se da od nekurantnih zalog še porabiti. Le s tako premišljeno porabo in naročanjem, bi se dalo te nepotrebne zaloge zelo znižati, saj nam vežejo precej obratnih sredstev. Ob znižanju teh bi se še lahko povečale zaloge materialov, ki jih nujno potrebujemo za nemoteno proizvodnjo, predvsem za proizvodnjo tehničnih predmetov, kjer imamo s kooperanti glede rednih dobav ogromne težave.

Nekateri teh materialov za prodajo ne pridejo v poštev,

ker so zastareli, ali pa so posebne kakovosti, ki ne odgovarja trgu oziroma trgovini.

Drug problem, zaradi katerega nastajajo nekurantne zaloge, je spreminjanje proizvodnih postopkov, oziroma sprememba reprodukcijskega materiala za nek proizvod.

Ob vsaki spremembi postopka nekega proizvoda ali polproizvoda bi morali točno preveriti, koliko je še starega materiala na zalogi in bi ga morali do konca porabiti. Podoben problem je s spremembami mesečnih planov; tudi zaradi teh nastajajo prekomerne zaloge.

Letno prodamo za približno 10 do 15 milijonov dinarjev materiala, ki leži v naših skladiščih. Zaloge pa se vztrajno večajo in ukreniti bo treba vse, da bi izboljšali nastalo stanje.

FRANC MAGISTER

Težka je borba za dohodek

Element, ki lahko bistveno vpliva na višino dohodka delovne organizacije, so nabavni pogoji za reprodukcijski material. Pod nabavnimi pogoji razumemo ceno, razne popuste v obliki rabatov, kasa skonto in podobno, ali nam prodajalec zaračuna embalažo, prevozne stroške, ali so vključeni že v ceno, dobavni roki, penali itd.

Kakšne nabavne pogoje si izbori posamezni kupec pri proizvajalcu, je v prvi vrsti odvisno od tega, ali je dotični proizvajalec edini monopolist, ki izdeluje iskani material, ali pa so še eden, ali več podobnih. V primeru konkurence med proizvajalci je vedno lažje doseči boljše nabavne pogoje, kar je največ odvisno od sposobnosti ljudi, ki jim je zaupana naloga za nabavo reprodukcijskega materiala.

Naše podjetje posluje z domačimi in tujimi proizvajalci. Že dosedaj so posamezne nabavne službe skušale v tem pogledu doseči kar največ, proizvajalci pa so trdovratni, in če je le mogoče, nočejo odstopiti od prodajnih pogojev, kar je razumljivo. Težko je nekomu dati, lažje je sprejemati. Težnja proizvajalcev je prej k izboljšanju prodajnih pogojev njim v prid, kakor obratno. Zato je na tem področju boj resnično težaven.

Vendar že bolj in bolj prihajamo v obdobje, ko vsak kupec — tudi naš — gleda, da bi dobil material oziroma izdelek čim ugodneje, če ne pri tem pa pri drugem prodajalcu. Proizvajalne možnosti v naši državi so se razvile do tolikšne mere, da je mogoče govoriti o konkurenci in v zvezi s tem tudi o spremembah dosedanjih nabavnih oziroma prodajnih pogojev.

Seveda pot do sprememb nam v korist ni enostavna niti lahka. Svojega doseda-

nega dobavitelja je težko prepričati samo z besedo. Treba mu je na nek prepričljiv način dokazati, da je mogoče blago dobiti na drugem mestu ugodneje, da povečane količine enega iz-

delka dovoljujejo določeno spremembo prodajnih pogojev, da primerjamo njegove cene z inozemskimi in podobno. Naša nabavna služba se ne bo smela zadovoljevati samo s ponudbami enega samega dobavitelja, ampak bo morala pred vsakim večjim naročilom za krajše ali daljše razdobje iskati ustrezajoče ponudbe več ponudnikov, potem pa iz-

(Nadaljevanje na 6. str.)

Z velesejma v Zagrebu

Različnim namenom so potrebne različne količine. Alu folija pa zagotavlja popolno zapiranje škatel

Življenje teče vsak dan hitreje. Naša prehrabna industrija išče različne možnosti, kako olajšati delovnega človeka pri pripravljanju hrane. Tudi posebna hrana v prahu že služi namenu. Embalaža? Proizvod našega kolektiva

Tokrat uspešno

Po večletnem prizadevanju nam je dokončno uspelo odkupiti licenco za proizvodnjo aluminijastih pokrovčkov tipa OMNIA, ki jih proizvajamo pod imenom »Alupo«. Z odkupom te licence, katere proizvajalec je angleška firma OMNIAWORK - Rugby, smo dosegli predvsem to, da lahko podjetja konzervne industrije svoje proizvode, zaprte z našimi pokrovčki tipa »Alupo«, izvažajo neovirano v vse države, česar do sedaj niso mogla. Razen tega bomo dobili na razpolago vso potrebno tehnično dokumentacijo ter tehnično pomoč v zvezi s proizvodnjo omenjenih pokrovčkov.

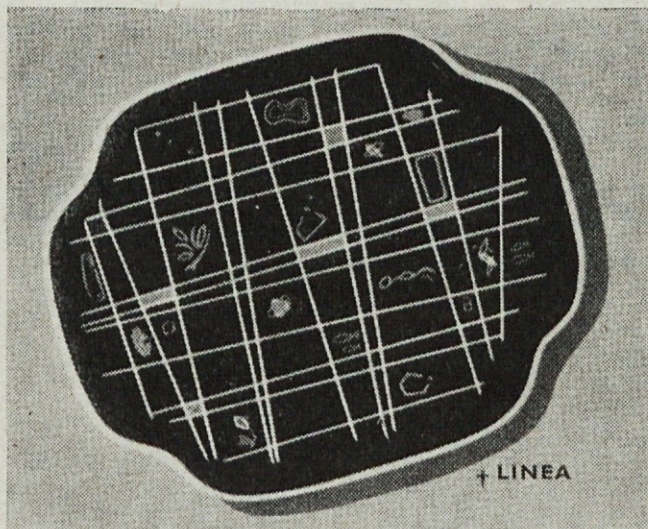
MILOŠ ČOPIČ

IN POSLEDICA?

Do leta 1961 smo na tuja tržišča dobavljali poleg litografiranih tudi nikljaste pladnje. Letos pa smo zaradi ozkega grla v galvanskem oddelku »začasno« prekinili to proizvodnjo. Posledic, ki so nastale zaradi prekinitve dobav v tem času, nismo mogli predvidevati. Ta ukrep se nam je krepko maščeval. Tržišča, ki smo jih dotlej imeli v svojih rokah, smo dobesedno izgubili. Po dokumentih iz prejšnjih let je razvidno, da so bila v večini naročila v razmerju 70:30 v korist litografiranih pladnjev, v nekaterih državah pa je bilo razmerje še večje, kar je odvisno od življenskega standarda v določeni državi.

Pripomniti moram, da so pladnji, ki jih dobavljamo v države bližnjega Vzhoda v večini ne uporabljajo v take namene kot pri nas. Tam jih uporabljajo namesto krožnikov tako, da pripravljajo na pladnjih jedila, iz katerih potem tudi jedo. Nikljaste pladnje uporabljajo ob svečanostih, »boljše« družine pa tudi vsak dan. Jasno je, da so morali trgovci kupovati pladnje od tistega, ki jim je nudil večjo izbiro. Mi oz. naši zastopniki smo torej proti temu nemočni, ker tržišču nudimo le litografirane pladnje in to do nedavnega v slikah. Taki so bili na tržišču že pred vojno.

Pladnji standardne oblike že postajajo zastareli. Oglejte si primerek osmerokotnega pladnja

Našo slabost, če jo lahko tako imenujemo, so najbolj izkoristile Poljska, Vzhodna Nemčija, Hong Kong, Japonska, Kitajska in v zadnjem času tudi Indija.

Da bi se ponovno vključili v ta tržišča, kar pa ne bo tako lahko, je treba v prvi vrsti pričeti z izdelavo nikljastih pladnjev, litografirane pladnje pa moramo izdelovati v slikah, ki jih zahteva tržišče.

Prav tako bi morali izdelati novo obliko osmerokotnega pladnja, za katerega je na tržišču največje povpraševanje.

Janez Medič

Halo - konzervni oddelek

»Konzervni oddelek«, se po telefonu oglasi prijazen glas. Ves razburjen, zaripel mora biti od razburjenja, sprašuje komercialist po vodji obrata ali njegovem namestniku.

Začel bi kar od začetka, ko pride stranka v komercialo z velikopoteznim obrazom in včasih celo z grozilnimi besedami, ki velikokrat ne sodijo med poslovne ljudi. Začnejo se poslovni razgovori. Naši komercialisti morajo takrat marsikaj prenesti. Zelo se mudi in naročilo mora biti hitro gotovo, sicer bodo pri podjetju, katerega predstavnik je ukrepal, nastale velike izgube. Na pomoč pokličejo še nadrejene iz priprave dela in bojni načrt je skovan. Na hitro so vsi prepričani, da je treba delo opraviti v 1 ali 2 dneh — normalno zanj rabimo sedem do deset dni. Burna debata je minila in vsi prizdehtji smo z vso naglico začeli delo, prepričani, da ga bomo opravili še pred postavljenim rokom. Toda največkrat začne škripati že v začetku. Vzroki so: nimamo prave pločevine, ne moremo je tako hitro vernirati, oz. litografirati, kot smo prvotno mislili itd. Zaradi nenadnega prestavljanja se nam vedno kaj pokvari. Zaradi pomanjkanja

strojnega parka je večkrat en stroj hkrati vezan na dva izdelka. Delavke in delavci te prav debelo gledajo, ko prekineš delo, katero je dobro teklo in začneš drugo. Prejšnji izdelek se je že vtekel, da ga je bilo kar veselje izdelovati, pa smo ga morali prekiniti. Pozneje pa še slišimo očitke iz priprave dela, zakaj ne zaključujemo vseh nalogov po vrsti. Toda kljub temu je linija prestavljena na drugo dimenzijo. Začne se »hajka« za pločevino. Nestrpnost čakamo, kdaj se bo pojavil kamion, ki jo bo pripeljal. Pločevina še ni vernirana ali litografirana, ker so nastale nepredvidene težave. Režijske ure tečejo. Delavke se potikajo po obratu z nejevoljo, ker nimajo pravega dela. Tako, sedaj bomo čakali tisto, česar nimamo, ne da bi predelovali tisto, kar imamo. Končno smo dobili pločevino in delo se začne tako, da bo naročnik čimprej dobil njemu tako zelo potrebno blago. Delati moramo tudi ob nedeljah,

samo da bomo izpolnili obljubo. Delavke komaj čakajo nedelje, da si bodo doma naredile najpotrebnejše, pa morajo priti na delo. Konzervne škatle, ki so izdelane ob nedeljah in praznikih, so precej dražje. Največkrat pa se dogodi, da je izdelek še 2 do 4 dni v obratu, kjer je že tako malo prostora. S komercialisti se pregovarjamo, da bomo poslali izdelke po železnici, oni pa tega največkrat ne dovolijo, ker pričakujejo obljubljeni kamion. To nujnost smo v našem obratu letos analizirali in iz podatkov ugotovili, da v večini primerov ne pridejo iskat materiala, kot je bilo naročeno, ampak pozneje. Le v dveh primerih od desetih pridejo pravočasno. To nam nedvoumno dokazuje, kako nas znajo kupci povleči za nos.

V ilustracijo bi omenil kot primer, da na polavtomatski liniji izdelamo v treh izmenah prvi dan približno 7000 malih ovalnih doz, čez nekaj dni pa od 15.000 do 17.000, kar je znak, da so se ljudje že privadili. To nam pokaže dnevna evidenca o doseženi proizvodnji. Za prestavljanje avtomatske linije iz ene višine na drugo rabimo 2 do 3 ure, kar je zelo malo. Če pa na hitro spremenimo plan in da nismo pravočasno dobili pločevine, se ta čas poveča na približno deset ur. Razen tega pa se nam tudi večkrat kaj pokvari, kot sem že prej omenil. Avtomatska linija lahko izdelava v treh izmenah za približno 7 milijonov dinarjev škatel. Vidimo, da imamo precejšnje izgube, ki so v večini primerov ne-

Odobrili so nam kredit

V prvi številki smo pisali, da je naše podjetje zaprosilo pri gospodarski banki SRS za kredit v višini 359 milijonov dinarjev. Julija meseca nam je banka kredit odobrila po naslednjih postavkah:

	v 000 din	
	odobreno	porabljeno
1. Gradnje	40.000	28.647
a) tiskarna	15.000	14.513
b) industrijski tir Zalog	74.619	21.445
2. Domača oprema	169.301	111.016
3. Uvozna oprema	55.957	5.052
4. Carina	5.000	1.075
5. Projekt	359.877	181.748
Skupno		

Razliko v višini 178.129 din moramo porabiti do konca leta 1963. Tak je tudi dogovor z banko, ker nam v nasprotnem primeru sredstva zapadejo. Te bojzani pa ni, saj je vsa oprema že naročena in jo bomo do konca leta dobili. Pripomnim lahko samo to, da bi rabili vsaj še enkrat toliko sredstev, če bi hoteli vse obrate embalaže rekonstruirati z novimi in sodobnimi stroji.

JANEZ DEISINGER

potrebne. Ko pa pregledujemo vrednost proizvodnje, smo razočarani. Vsak mesec ugotovimo, koliko škatel smo proizvedli. Vsoto razdelimo po dnevih in videli bomo, da največkrat proizvedemo za okoli 25 % manj, kot bi lahko, če bi odpravili omenjene in tudi druge napake. To so lepe rezerve za 42-urni teden. Ko bomo dobili avtomatsko linijo, na kateri bo v normalnih pogojih v 16 urah moč proizvesti do 200.000 konzervnih škatel, bomo morali še bolj paziti, da ne bomo spreminjali proizvodnje. V kolikor bodo naročila in pločevina, bomo lahko letno predelali 60 milijonov konzervnih škatel, kar za naš obrat ni malo. Pri takji proizvodnji pa bomo morali biti res vestni.

Za spreminjanje plana smo včasih samj krivi, ko nam

kakšno naročilo obleži v predalu, večkrat pa se damo preveč vplivati od strank. Ne mislim pa trditi, da smo mi v obratu brez napak in da vedno naredimo vse v pravem času. Priznamo tudi, da so v komerciali in v pripravi dela večkrat v težkem položaju, ker posameznih izdelkov ne izdelamo v pravem času. Vendar smo prepričani, da si kup težav povzročamo sami, ker se ne držimo rokov in ker obljublja vsak po svoje. V naši EE smo prepričani, da bo do teh sprememb še prišlo, ker se včasih ne da drugače narediti. Potrudilj pa se bomo, da se bomo držali stvarnih rokov in izdelke pravočasno izdelali. O bodočih spremembah plana pa naj nadrejeni dobro premislijo, predno se bodo odločili za tak korak.

VLADO DERNOVSEK

EE OTP - LED JE PREBIT

(Nadaljevanje s 1. strani) povprečjem, kateremu bi se morali čimprej približati. To bomo dosegli, če se temeljito posvetimo načinu proizvodnje ter poščemo skrite rezerve, ki jih ni malo.

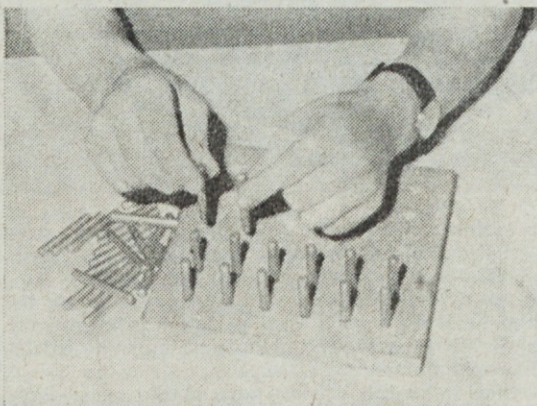
Omenili smo že, da so standardni časj edino sredstvo, s katerim lahko brez večjih investicij dvignemo proizvodnjo. Potrebna sta le razumevanje in brezhibna organizacija dela. Sami standardni časi niso nič drugega kot študij dela — gibov, s katerim odpravimo vse nepotrebne premike rok in nog, organiziramo nemoten dotok in odtok materiala, odpravimo štetje in še vrsto drugih drobnih opravil, ki jih delavke opravljajo pri stroju. Vse to je izguba časa, stroji stojijo in ne proizvajajo, kar negativno vpliva na proizvodnjo. Kako smo mi rešili vse te probleme?

V začetku smo delavke testirali po spretnosti in iznajdljivosti. Na sliki vidimo desko, v kateri je 36 lukenj. Poleg njih je 36 palčice. Palčice so razmetane, in če hočemo doseči standardni čas, mora-

mo z obema rokama nasaditi v desko v 32,4 sekundah vseh 36 palčic. Če to delo opravljamo eno uro porabimo prav toliko energije kot vojak, ki pod vojno opremo prehodi 4,5 km v eni uri. Mislim, da to ni malo.

Ko smo postavili v našem oddelku standardne čase, smo prišli do presenetljivih rezultatov, kar nedvomno predstavlja prepoved naše proizvodnje, saj smo v nekaterih primerih dosegli preko 90 odstotkov standardnega časa. To predstavlja 30 do 40 odstotkov večjo proizvodnjo. S tem, da bomo dvignili proizvodnjo, se bo vzporedno tudi dvignil življenjski standard delavcev in uspeh 42-urnega tednika nam ne more uiti.

Držimo se načel: večja proizvodnja, večje plačilo. Delavka, ki bo s 77 odstotki dosega standardni čas, bi imela plačilo 103 din na uro. Pri 100-odst. doseganju standardnega časa se bo njen zaslužek zvišal za 30 odstotkov, kar predstavlja 134 dinarjev. Tudi večji zaslužki niso izključeni. ZVONE PIRC

Studij gibov in na njegovi osnovi izdelani standardni časi so sredstvo za povečanje delovne storilnosti.

Mislino na popravila, ko stroji tečejo

Hiter razvoj podjetja zahteva od nas veliko budnost pri zboljšanju tehnoloških procesov in uvajanju standardnih časov, pri specializaciji delavcev na delovnih mestih in pri pravilni stimulaciji delavcev in uslužbencev. To omogoča splošni prehod iz obrtne na industrijsko raven proizvodnje.

Za zvišanje proizvodnosti dela se moramo ozreti na tri faktorje. Priprava dela, delavec in stroj. Če delavcu pravilno pripravimo delo in mu točno obrazložimo postopek, je jasno, da bo delo opravljeno. Kaj pa stroj?

Stroji in naprave nam služijo za predelavo elementov v izdelke. Kakor človeško življenje ni trajno, tako ima tudi stroj svojo življenjsko dobo. Za to življenje potrebuje dosti nege in vzdrževanja. Za ta namen nam služita mazalna in vzdrževalna služba. Ni vseeno, kakšne so te službe in koliko važnosti jim določamo.

Poglejmo, kakšna naj bo organizacija sodobno urejenega vzdrževanja v naših tovarnah kot so: Prvomajska, Rade Končar, TAM, Litostroj in veliko drugih.

Naloga remontne delavnice je, da novi stroj montira po vseh pravilih. Posnemajo se meritve po Schlesinger normah. Za stroj odpremo novo strojno kartoteko. Na tej kartoteki je označen začetek obratovanja stroja, evidentirani so rezervni deli ter vsa večja popravila. Stroj, ki de-

luje odgovarjajoče število ur, pregledajo. Nato sledi seveda po odmerjenem času manjši remont na kraju samem, za tem pride srednji remont in nazadnje še generalni remont. To se imenuje ciklus remontnih popravil stroja.

Struktura remontnega ciklusa:

- generalni remont
 - devet pregledov stroja
 - šest malih remontov
 - dva srednja remonta
- Da orodne stroje male in srednje velikosti, ki niso starejši od 20 let, znaša obdobje med dvema generalnima remontoma od 25.000 ur do 26.000 ur.

Pri stiskalnicah pa je remontni ciklus 14.000 delovnih ur. Ne mislim se spuščati v podrobnosti organizacije remontnih del. Želim le poudariti, da se uspešna remontna služba v podjetju bogato obrestuje. Če pogledamo na naš strojni park, ugotovimo, da je remontna služba slaba in da so stroji prepuščeni samim sebi. Poglejmo primer v stiskalnici OTP na stroju 3101. Nastavljeno je bilo orodje obroča

Ø 130, operacija 20 na ročno sprožitev. Zaradi okvare stroja na sprožilnem mehanizmu je tehnik za HTV pri delu zahteval, naj se dela s pinceto. Od 600 kosov se je norma znižala na 270 kosov. Torej uspelj smo znižati normo, nihče pa se ne vpraša, zakaj je stroj pokvarjen in zakaj ne bi napake odpravili.

Nujno je treba pojačati remontno službo in ne čakati, da nam stroji signalizirajo čas popravila, oziroma da je že nastala velika škoda. Nujno je treba pristopiti k uvajanju evidence mazaranja in čiščenja elektro-motorjev. Ravno tako moramo nabaviti rezervne dele in orodje, ter omogočiti brezhibno delovanje strojev. Potrebno je urediti strojno kartoteko in bolj budno paziti na stroje, da se manjše napake sproti odpravljajo. Z razumevanjem in dobro voljo ter s strokovno pomočjo se da tudi to rešiti.

Velikega pomena za nas pa sta tudi ljubezen in občutek do stroja, ki razbremeni delavca fizičnega napora.

STANE BOGATAJ

Pokvarjeni karton

spone popuščajo. Ni redek primer, ko je pošiljka pripravljena za odpremo in je celo natovorjena na avtomobil, iz kartonov pa se vsujejo proizvodi. V takem primeru je razumljivo, da pošiljko zadržimo, jo prepakiramo in šele nato odpremo, vendar vselej v negotovosti, ali bo dosegla namenjeno postajo. Opozorjanja o slabji embalaži prihajajo od kupcev, od železniškega transportnega podjetja, ki na tovarne liste lepi »nedovoljno pakirano«. Prav tako so nepozorni na oddelkih, kjer lepijo kartone z lepilnim trakom. Tudi z napisnimi listki, na katere se pišejo koda, količina in pa kontrolna številka, je zmeda. Tak način je nujno potreben in zahteva vso pozornost za točno izpolnitev in čitljivo navedbo izdelka, ki je v kartonu. Na osnovi tega jih je mogoče razvrstiti, skladiščiti, pripraviti in odpremiti.

Take so kartonske škatle, ki so last naših kupcev. Gotovo je vredno uporabljati tako embalažo

Oglejmo si ljubljansko podjetje »Ilirijo«, ali pa »Idol«, Novi Sad, ki nam pošiljata svoje kartone, da njihove proizvode pakiramo vanje. To so kartoni iz petslojne lepenke, močni, vzdržljivi in se ne mečkajo. So izdržljivi in jih oni, potem ko jih napolnijo, uporabljajo za nadaljnji transport. Pred kratkim smo oddali kartone, napolnjene s proizvodi, »Centru za embalažo pri Trg. zbornici SRS« v preizkus, da pod obremenitvijo preizkusijo izdržljivost in zmožnost za transport. Upamo pa, da bomo težko pričakovane napotke, ki jih bomo prejeli od Centra, lahko dobro porabili.

Žal, da premalo pozornosti obračamo na transporterje oddelkov, ki prevažajo napolnjene kartone v ekspedit. Ni redek primer, ko z vozičkom pripelje tudi po 15 napoljenih kartonov v oddelek in jih razloži; spodnji so že odlepljeni in pomečkani. Na take in podobne stvari jih vselej opozarjamo in celo zavračamo njihov dovoz, vendar vselej naletimo na gluha ušesa. EMIL PERDAN

V Zalogu - higiena

Že od taktat, ko se je konzervni oddelek preselil v obrat v Zalogu se pojavlja problem pomanjkanja sanitarij, predvsem kopalnic in umivalnikov. Z naraščanjem delovne sile, ki ga je povzročilo delo v treh izmenah, postaja problem še bolj pereč, kljub temu da smo takoj, ko smo se preselili v obrat Zalog, dogradili še dve kopalnici in nekaj umivalnikov, kolikor nam je dopuščal prostor.

Za sedaj imamo v obratu Zalog za približno 240 ljudi le pet kopalnic in šestnajst umivalnikov, kar je očitno premalo. Ker se naši delavci in delavke vozijo z avtobusom, lahko uporabljajo kopalnice samo med odmorom in to le tisti, ki jih prvi zasedejo, ostali pa ne pridejo na vrsto.

Pri prihodnjih gradnjah, ko so predvidene v obratu Zalog, bo treba v prvi vrsti gledati, da bomo povečali naše sanitarije. K. SMREKAR

Polževa je ta pot

V obdobju od leta 1960 smo osvojili dolgo vrsto izdelkov embalaže, ki jih zahteva naša industrija, od katerih jih večji del danes tudi proizvajamo, so pa tudi taki, ki smo jih formalno osvojili, pobrali Oskarja na natečaju Centra za embalažo in pri tem je obtičalo. Razlogi za to so zelo različni, še danes se trudimo, da bi jih odpravili tam, kjer se jih s tehnične strani da odpraviti. Iz seznama takih izdelkov najbolj izstopa Aerosol posodica, ki jo osvajamo že prav od leta 1960. Izdelali smo majhne količine in še te z večjimi napakami. Ko smo pripravljali prve poizkuse, nam še niso bile znane težave, s katerimi se bomo morali boriti za doseg stalne kakovosti V začetku smo vedeli, da mora posodica prenašati pritisk 4-6 at ali 4-6 kp na cm². Ta pritisk je posodica brez težav vzdržala, ko pa smo poslali posodico na testiranje v Zahodno Nemčijo, smo dobili odgovor: **posodica mora izdržati preizkus in pritisk 14-16 at.** Sele pri tem pritisku sme nastopiti deformacija dna in pokrova, medtem ko mora ostati obod nepoškodovan. Ko smo se poglobili v dane pogoje, smo odkrili več napak, ki vplivajo na kakovost posodice:

- nepravilna oblika dna
- nesortirana in nepravilna debelina bele pločevine za dno in pokrov
- nepravilna debelina oboda
- pomanjkljivo zgibanje dna in pokrova

● nekakovostno lotanje vzdolžnega zgiba

Poleg opisanega primera, kjer so vzroki za zastoj tehničnega značaja, so še drugi, ki miso odvisni zgolj od nas samih, vzroki so predvsem komercialni. Tako smo že pred tremi leti osvojili več dimenzij Aluvi vijakov, ki so nam v začetku tudi delali preglavice, ko smo rešili tehnično vprašanje, pa ni bilo na razpolago odgovarjajočih steklenic. Pokrove bomo začeli proizvajati v kratkem, ker so sedaj na razpolago tudi steklenice.

Ko smo osvojili konzervo 147 x 102 in uredili vse za masovno proizvodnjo, pa naročila ne zadoščajo našim zmogljivostim.

LOJZE POTOČNIK

Načrtno izobraževanje temelj dobre kadrovske politike

Naše podjetje je eno tistih, ki je v povojnih letih doseglo velik napredek. Iz polobratniške proizvodnje počasi, toda sistematično prehajamo v dobro organizirano veliko industrijsko podjetje. To nam dokazuje tudi nekateri podatki, da smo 1961. leta s 1027 zaposlenimi proizvedli za 3,851,000.000 dinarjev, v letošnjem letu predvidevamo, da bomo ustvarili z okoli 1250 zaposlenimi 6,500,000.000 dinarjev in predvidoma leta 1970 s 1600 zaposlenimi približno 15 milijard. Torej porast je v finančnem obsegu zelo velik — velik pa je tudi v številu zaposlenih. Toda tu ne mislim, da je porast delovne sile v sorazmerju s finančnim porastom prevelik. Ne! Tu mislim na dotok novih kadrov, katerih nam že sedaj primanjkuje, v prihodnosti pa jih bomo potrebovali še več.

S hitrim porastom proizvodnje pa še hitreje spreminjamo profile kadrov. Pred leti smo imeli v našem podjetju pretežno nekvalificirano delovno silo in zelo malo srednjih strokovnih kadrov in še manj višjih in visokostrokovnih kadrov. Toda z večjo proizvodnjo, spreminjanjem organizacije dela, izboljšanjem tehnoloških postopkov in uvedbo novih strokovnih služb, se razmerje med kadri znatno spreminja. Toda, žal še vedno prepočas, kar pa je razumljivo, ker nam dobrih strokovnih kadrov primanjkuje še na vseh področjih.

Zato je osnovna naloga kadrovske službe, ki jo je formiral delavski svet podjetja že leta 1960, sistematično pričeti z usposabljanjem lastnih kadrov. Ker nam že vsa leta manjkajo predvsem kadri v konstrukciji ter v grafični stroki, smo tem kadrom posvetili največ pozornosti.

Na visokih in srednjih šolah imamo vsako leto od 28 do 29 študentov. Zelo sistematično vzgajamo tudi vajence za kovinsko in grafično stroko. Skupno imamo trenutno 66 vajencev, od tega v kovinski stroki 44. Za njihovo vzgojo smo določili tudi posebnega mojstra. Na večernih in popoldanskih šolah za odrasle — šole za obratne inženirje in obratne tehnike, dopisne ekonomske šole in administrativne šole — pa je vsako leto 35 do 40 članov kolektiva, katerim plačujemo stroške šolanja, ob izpiti pa imajo tudi študijske dopuste.

Poleg tega že tri leta omogočamo članom kolektiva, ki nimajo dopolnjene osemletke, da jo ob znižanih stroških šolanja obiskujejo in dokončajo.

V podjetju pa imamo v jesenski in zimski sezoni več strokovnih in družbeno ekonomskih tečajev ter seminarjev. Na vseh tečajih in seminarjih ter v rednih in večernih šolah je vsako leto okrog 350 - 400 članov kolektiva. V ta namen izdamo približno 10 milijonov dinarjev letno. Toda to ni zaman. Člani kolektiva se izobražujejo in usposablajo za boljše opravljanje dela, s tem pa tudi doprinašajo k dvigu kakovosti naših izdelkov in s tem k utrditvi ugleda našega podjetja.

Tudi v letošnjem letu bomo organizirali več tečajev in seminarjev za člane kolektiva, katerih se bodo gotovo zelo radi udeleževali. Že sedaj pa smo mnogim članom kolektiva omogočili, da pri znižani šolnini obiskujejo osemletko, večerne strokovne šole, šole za tuje jezike.

Vsem tem želimo, da bi uspešno dokončali začeto šolanje ter da bi čimprej zopet začeli delo v proizvodnji in da bi ga še bolje opravljali.

JOZE EINSPILER

Slika zgovorno dokazuje, da je naša embalaža prešibka

Naše podjetje si je znalo z dolgoletnim trdim delom priboriti tradicijo in sloves svojih proizvodov daleč po naši deželi in tudi izven meja.

Nenehno se mi vsiljuje vprašanje, kam in kako se ti naši kakovostni izdelki pakirajo. Vsem je dobro znano, da smo še do nedavnega pakirali naše izdelke na star način — v lesene zaboje tipizirane od I do IV, katere smo po vsej verjetnosti uporabljali od nastanka podjetja, pa vse do začetka letošnjega leta, ko smo prešli na nov in sodobnejši način pakiranja izdelkov v kartonsko embalažo. Ti zaboji so služili namenu, le da nismo imeli prostora in da zmogljivost zabojarne ni bila tolikšna, da bi bili popravljeni zaboji na zalogi, ne mokri, pač pa suhi.

Na nov način pakiranja, kot sem že omenil, smo prešli z novim letom. Novi kartoni so izdelani iz trislojne lepenke, so zelo šibki in ne prenesejo težje obremenitve, ker so pretanki. Pri skladiščenju enega vrh drugega se sesedajo, mečkajo in vezi —

Zemlja se trese

Naši kraji so vsi na potresnem področju, saj nam zgodovina daje prve zapise o potresih že za leto 792. K sreči je bilo rušilnih potresov zelo malo. Leta 1348 so zabeležili potres X. stopnje po MCS lestvici. Leta 1511 je bil potres IX.—X. stopnje, ki je Ljubljano porušil. Ponovno je bil leta 1895 z jakostjo VIII.—IX. stopnje, ki je tudi povzročil veliko škodo.

Kaj so potresi, danes vemo. Ne vemo pa kdaj, s kakšno močjo in kje se bodo pojavili. Predvidevanja potresov so sedaj še nerešljivi problem in tudi seizmologi ne vedo, kako bi se ga lotili.

Zgodovina zemlje je prepletena z burnimi dobami delovanja sil v njeni notranjosti. Te se včasih umire, pa se zopet dvigajo, tako da spremene oblike kontinentov in morskoga dna. Razumljivo je, da pride do potresov takrat, ko napetost v zemlji dosežejo stopnjo, ki prekorači trdnostne meje kamenin. Ogromna energija se v trenutku sprosti v obliki elastičnih nihajev — potresnih valov. Iz notranjosti se valovi širijo do površine zemlje, kjer imajo v epicentru največjo moč. Potresni

valovi se širijo na vse strani, dostikrat pa te valove zabeležijo seizmografi v antipodnem področju, to je na drugi strani zemeljske krogle.

Jakosti potresov merimo po Mercalli-Cancani-Siebergovi (MCS) lestvici, ki ima stopnje od I^o — izredno šibek — do XII° — katastrofalen.

Ker je tudi Ljubljana na potresnem področju, je jasno, da morajo biti stavbe grajene varno in se morajo uspešno upirati potresu. Potres 19. maja letos je pokazal, da so se stavbe uspešno upirale tem sunkom, med njimi tudi stolpnice, ki jih imajo nekateri za zelo nevarne. Tudi novi gradbeni predpisi temelje na sodobni, dinamični metodi izračunavanja potresnih sil, upoštevajoč nihanje dobe stavb, s posebnim poudarkom na visokih stavbah — stolpnice. Slovenski gradbeni strokovnjaki so prvi pričeli pionirsko delo pri izračunavanju trdnosti v potresnih področjih in se s tem uvrstili v vrste naprednejših držav, ki pri projektiranju mislijo tudi na potrese.

JANEZ DEISINGER

Težka je borba za dohodek (Nadaljevanje s 3. strani)

med njih izbrati enega ali več dobaviteljev, odvisno od njihovih možnosti pri izbiri, količinah, dobavnih rokov in drugih prodajnih pogojih.

Ob iskanju možnosti za izboljšanje nabavnih pogojev reprodukcijskega materiala, bi nam v veliki meri lahko pomagal tudi naš razvojni sektor pri izbiri takšnega reprodukcijskega materiala, ki ga imajo posamezna proizvodna podjetja že v svojih proizvodnih programih. Material, izdelan po posebni želji je namreč ve-

dno dražji. Treba je torej iskati in odkriti vse poti, ki peljejo k izboljšanju nabavnih pogojev. Če za neki material ni mogoče izboljšati te pogoje, ker tega resnično ne dopuščajo opraviljive okoliščine, potem je treba vztrajati pri dosedanjih. V redkih primerih se dogaja, da pride do sprememb nabavnih cen nekaterih vrst materiala, ki ga uvažamo, zaradi nihanja cen na svetovnem tržišču ali pa zaradi sprememb domačih carinskih in davčnih predpisov oz. tarif. Tu smo brez

moči in vpliva ter se moramo prilagoditi, če nočemo ostati brez materiala.

To je nekaj okoliščin, ki jih mora upoštevati naša nabavna služba pri iskanju skritih rezerv dohodka, ki lahko pomagajo k rentabilnejšemu poslovanju našega podjetja oz. k uravnavanju izgubljenega dohodka, kateremu se mora odreči naš kolektiv, kadar naša prodajna služba popušča pri prodajnih pogojih naših izdelkov v borbi s konkurenčnimi podjetji. MILOŠ ČOPIĆ

Pred leti, ko jih je bilo še manj, so bili bolj skromni. Sedaj pa tudi v kolesarnici avtomobili izpodrivajo kolesa. Zato naj tisti, ki še nima avtomobila, proda kolo in si kupi »Pufka«

S seje izvršnega odbora

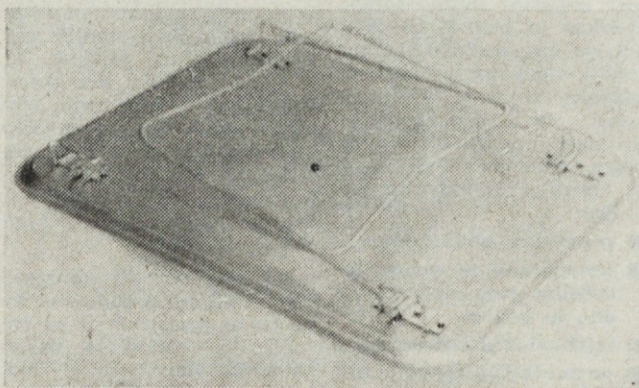
Na II. seji izvršnega odbora sindikalne podružnice tovarne Saturnus smo razpravljali o izdelavi statuta naše gospodarske organizacije in o uvedbi 42-urnega delavnika. Ker sta ti dve razpravi izrednega pomena za naš celotni kolektiv, kakor tudi za vsakega člana, menim, da je potrebno v kratkih besedah seznaniti člane kolektiva o važnosti in nalogah, ki se postavljajo ob izdelavi statuta in uvedbi 42-urnega delavnika.

Tudi v našem kolektivu smo ustanovili komisijo za sestavo statuta, kar bi v preprostih besedah pomenilo isto kot temeljni zakon notranje zakonodaje podjetja. Omenjena komisija ima težko nalogo. Da bi razbremenili delo omenjene komisije je potrebno, da sodelujemo pri razpravi vsi, da smo seznanjeni s problematiko našega kolektiva, da organizacijsko utrdimo podjetje, učvrstimo delovno disciplino, bolje izrabljamo notranje rezerve, zmanjšujemo porabo materiala in podobno. Sindikalna podružnica mora storiti vse potrebno, da bodo določila statuta jasna celotnemu kolektivu, ker le na ta način bodo člani kolektiva lahko predlagali svoja stališča do posameznih vprašanj. Komisija pa bo nato lahko njihova mnenja uskladila in jih vnesla v statut in obenem izdelala statut podjetja v skladu z načeli občinskega statuta.

Z velesajma v Zagrebu

Okrasnega pladnja bo vesela marsikatera gospodinja ▲ Za vse tiste, ki hodijo na nedeljske izlete — mizica za letovanje ▼

sindikalne podružnice

Drugo važno vprašanje je uvedba 42-urnega delavnika. Vedeti mormo, da je osnovni pogoj in matično izhodišče v tem, da bomo z uvedbo 42-urnega delavnika ne samo dosegli dosedanjo višino naše proizvodnje, ampak moramo stremeti, da bomo z uvedbo skrajšane delovnika dosegli in seveda tudi preseglili dosedanje proizvodnje. Porajajo se številni problemi in težave, kako dvigniti proizvodnjo, s kakšnimi ukrepi bi to dosegli in izboljšali. Ti problemi zadevajo celoten kolektiv in še posebej vsakega člana. Jasno pa je, da ob tem ne smemo povečati števila zaposlenih niti ne števila nadur.

Izrabiti moramo vse možne in obstoječe notranje rezerve, ki so še neizkoriščene, da bi s tem dosegli intenzivnejše delo. Ne moremo, niti ne bomo mogli uvesti 7urnega delavnika, če se bo zmanjšal obseg naše proizvodnje.

Na kratko sem seznanil člane kolektiva z nalogami in težavami, ki nas čakajo in jih bomo morali premostiti. Poudaril bi le eno. Vsi smo člani enega kolektiva, zato je dolžnost, da v vseh težavah sodelujemo vsi. Ne samo molčati in prepuščati težave drugim, ampak vsi kot en član sodelovati in razpravljati, ker le na ta način bomo dosegli uspehe in blagostanje v naši SFRJ.

MARJAN BAJC

Na koncu je klicaj

Glede na članek »Na pripombe in pritožbe nj odziva«, ki je izšel v 7. številki Glasa, želim pojasniti:

Obratna menza mora napraviti vsak dan 500 — 600 sendvičev v manj kot dveh urah, ki jih pripravljata dve tovarišici. Če je še katera prosta, jima priskoči na pomoč.

V vsakem sendviču bi morala biti 2 dkg salame in 1 dkg sira ter 1 dkg kumarice. Pri tej količini znaša vrednost sendviča:

	din
2 dkg salame	15
1 dkg sira	7,6
1 dkg kumarice	1,8
1 žemlja	10
Skupno	34,4

Dejansko porabimo za 1 sendvič večjo količino kot je zgoraj navedena. O kakovosti sendvičev je bilo izgovinjeno že dovolj pikrih pripomb. Sklenili smo popraviti njih kakovost s tem, da smo jih pripravljali s »prešano« in navadno šunko, katere cena presega 1000 din za 1 kg, vendar ne zmoremo tako velikih stroškov.

Priznamo, da so pri tako veliki količini mogoča odstopanja in da se zgodi primer, ki je bil opisan.

V bodoče bomo po najboljših močeh skušali izboljšati kakovost sendvičev, da ne bomo več deležni javne kritike. FELIKS KASTANETO

Dober začetek je pol uspeha

Tudi v EE embalaže smo imeli sejo, na kateri smo obširno razpravljali o planu, ki je postavljen v višini 2 milijard 547 milijonov dinarjev.

Mnenje članov DSEE je, da je plan pravilen, čeprav je nekoliko znižan, vendar se moramo že sedaj lotiti priprav, če ga bomo hoteli doseči. Ob novem letu bomo morali takoj začeti z nezmanjšanim tempom, da bomo že v prvih mesecih naredili predvidene količine. Kajti do sedaj smo imeli to slabost, da nam je v prvih mesecih proizvodnja šepala zaradi različnih objektivnih vzrokov, malo smo se pa tudi uspavali misleč, da bomo to pozneje nadoknadili, kar se nam pa ni vedno v celoti posrečilo. Da se ne bi to dogodilo tudi v prihodnje, moramo vsi, vsak na svojem delovnem mestu, storiti kar se da, ker bomo le tako izboljšali delovno disciplino in z njo vred tudi delovni elan, kar bo nedvomno precej prispevalo k doseganju plana. Urediti bomo morali razne stroje kot so: močne škarje za pločevino, nekaj lažjih in

nekaj težjih premičnih stikalnic, napravo za zapiranje škatel ter razna transportna sredstva.

Opazamo namreč, da pri kemični industriji raste pov-

praševanje po večjih kantah — hobokih. Naše ročne zmogljivosti pa so premajhne in je nujno, da tudi tu organiziramo sodobnejšo proizvodno linijo. JANEZ TUREK

dr. Jože Potrč

Pred časom smo se zadnjič poslovili od znanega zdravnika, družbenega delavca in revolucionarja tovariša dr. Jožeta Potrča. Že kot mlad študent na zagrebški univerzi je spoznal bedo in tedanji režim ter se kot naprednjak l. 1924 priključil KPJ.

Nato je vsa leta delal kot njen aktivni član ter se po končanem študiju zaposlil kot podeželski zdravnik. Menil je, da je vedno le delavcem in kmetom najbolj potreben.

Po vojni pa je imel različne dolžnosti v republiškem in zveznem merilu.

Vsi, ki so poznali dr. Potrča, vedo, da je bil vedno skromen, dober in požrtvovalen, saj je vse do sedaj, ko ga je že več let napadala bolezen, delal kot podpredsednik Centralnega odbora JRK in imel še vrsto drugih dolžnosti.

V svojem življenju je napisal vrsto člankov in razprav o socialnih in moralnih problemih pri nas. Zavzemal se je za razcvet družine in njene sloge, za razbremenitev žensk ter vedno analiziral do podrobnosti vse škodljive vplive za družino. Bil je tudi pobornik boja proti alkoholizmu, ker je v tem zlu videl neslogo in propast družin.

Ali je nadurno delo obvezno in res potrebno?

Nadurno delo je tisto delo, ki ga opravljamo v času izven rednega delovnega časa v dnevih tedenskega počitka, v plačanih državnih in drugih praznikih in v neplačanih, dela prostih dnevih. To delo se sedaj nagraduje z dodatkom v višini 50 ali 100% na postavko za obračun osebnega dohodka.

V naši tovarni število nadur iz meseca v mesec raste. Oktobra meseca je bil sestanek vseh vodij sektorjev, vodij ekonomskih enot in važnejših služb. Osnovni sklep sestanka je bil, naj vsi prisotni temeljito analizirajo v njihovem sektorju izvršene nadure in naj pripravijo ustrezne ukrepe za morebitno ukinitve. Sklep je še posebno važen zaradi tega, ker prav sedaj prehajamo na 42-urni delavnik.

CILJ JE MANJ DELATI IN VEČ USTVARITI

Ker se naj analiza in možnost odprave nadur izvrši tudi iz vidika 42-urnega obratovanja, je treba pri tem tudi upoštevati, da je dosedanja delovna zakonodaja togo predvidevala, da je vsaka ura, ki jo nekdo izvrši v času preko 8 ur na dan, nadura.

Po zahtevu predsednika zvezne komisije za delovni čas bo nova zakonodaja tako prirejena, da ne bo osnova 7 urni dan niti 42-urni teden, ampak bo okvir 2184 plačanih ur na leto. To naj gospodarske organizacije upoštevajo pri planiranju delovnega časa.

Z ozirom na to naj analize in možnosti bodočega obratovanja po ekonomskih enotah to upoštevajo in posebno pri ozkih grlih iščejo vse mogoče variante. Stroj mo-

ra delati mesečno 630 ur. Temu pa je treba razporediti delavce, ki dnevno lahko delajo 7 ali 8 ur in tudi več. Ob tem moramo predvidevati ustrezen prosti čas v tednu in mesecu. Morebiti bi na nekaterih delovnih mestih lahko uporabili varianto 12 — 24. Seveda bomo morali ob iskanju variant upoštevati dan tedenskega počitka in ustrezno temu potrebno število prostih dni v mesecu. Vsote 182 ur mesečno ne smemo prekoračiti. Višje število izvršenih ur pa bi bile nadure.

KJE SO VZROKI ZA NADURE

Naj se povrnem na vpliv nadur na ekonomiko podjetja in ugotovim, da moramo ugotoviti, kje se nadure delajo, zakaj se delajo in sploh

kaj se delajo. Le tako bomo lahko našli najboljše oblike, kako jih odpraviti, ali njihovo izvrševanje vsaj zmanjšati. Ločil bom proizvodna delovna mesta od ostalih.

Delavci in delavke na proizvodnih delovnih mestih opravljajo nadure zaradi tega, ker strojne zmogljivosti v rednem delovnem času zaostajajo za potrebami. Ni usklajenosti v zmogljivosti tako med posameznimi oddelki kot pri posameznih strojih v manjši organizacijski enoti.

Zaradi nenadne okvare strojev, orodij in električne instalacije nastane v proizvodnji zastoj, ki ga je treba takoj reševati. Zopet opravljamo nadurno delo v proizvodnji, za popravilo pa nadurno delo v delavnicah. Kazalo bi izdelati podroben program rednega vzdrževanja in predvideti za to potreben čas.

Nenadne spremembe proizvodnega programa, ki se po zatrzjevanju tovaršev iz proizvodnje, redno pojavljajo, vplivajo na zvečanje števila nadur. Zaradi pomanjkanja določenih materialov ali zaradi tega, ker naročeni sestavni deli ne pridejo v določenem roku, je treba spreminjati proizvodni program, zaloge polizdelkov se kopičijo, planirano proizvodnjo pa dosežemo le s povečanim številom opravljenih ur proti koncu meseca.

Tudi slabosti v organizaciji ekonomskih enot pripomorejo k večjemu številu

nadur. Prepozen, tudi nepravičen raspored delovne sile in zasedbe strojev, okvare strojev in orodij ter razpoložljivega materiala in sestavnih delov, premajhna usklajenost proizvodnje sestavnih delov in podobno vplivajo na podaljševanje proizvodnega procesa. Napake v organizaciji bi moralj odpravljati v sami proizvodnji. Brezpogojno bi bilo treba od obrtniškega načina vodenja proizvodnje preiti na industrijski. Ob tem bi morali teži in odgovornost dela prenesti na pripravo dela.

Vse navedeno kaže, da neposredni proizvajalec na nadurno delo nima vpliva. On delo opravlja tudi takrat, ko mogoče bi to ne bilo potrebno, vendar za to je dobil nalog.

V administraciji opravljajo nadure zaradi posebnih del, ki jih morajo opravljati zaradi enkratnih ali ponavljajočih se nalog, ki so vezane na roke, zaradi preobremenjenosti posameznikov, zaradi slabo opravljenega dela pri obdelovanju dokumentacije, zaradi premajhne strokovne sposobnosti posameznikov in nadomeščanja sodelavcev ter podobnega.

Vem, da nisem naštel vseh primerov, vendar že ti zadostujejo kot zgovern dokaz, da je nadurno delo največkrat odvisno od stopnje organiziranosti dela in usklajenosti. Za to pa so predvsem odgovorni vsi nadrejeni.

BOGOMIR CRNE

To se drugo leto ne sme ponoviti

Letošnja sezona v industriji predelave sadja in zelenjave se bliža koncu. Se kak mesec in večina strojev v teh tovarnah se bo ustavila. Vzoredno s tem pa bo upadla tudi proizvodnja konzerviranih škatel v našem konzervnem oddelku. Spet bo sezona za nami in ko jo bomo ocenjevali, bomo brez dvoma lahko ugotovili, da je bila bolj ali manj uspešna. Količinsko vsekakor, v kakovosti pa malo manj. Z nekaterimi težavami in napakami smo jo prebrodili in zdaj se lahko lotimo razpravljanja in analiziranja tistega, kar je prinesla. Pokazala je precej pomanjkljivosti, ki pa jih sedaj, ko jih poznamo, ne bo težko odpraviti. Letošnje izkušnje in malo dobre volje, pa bo šlo tako, da bo prihodnja sezona v vseh pogledih uspešnejša od letošnje. Če pogledamo osnovne pomanjkljivosti letošnjega leta, se moramo najprej ustavit pri proizvodnem kadru. Ne moremo in ne mislimo jim očitati neznanja ali nedelavnosti, saj bi bilo to krivično, posebno še, če pomislimo, da niso redki primeri, ko v času sezone, ljudje delajo po 16 ur dnevno. Stvar moramo gledati z druge strani. Težiti moramo namreč za tem, da bo prav vsak predelavec temeljito seznanjen s celotno proizvodnjo konzerviranih škatel, z lastnostmi osnovnih surovin, z zahtevami kupca v pogledu kakovosti konzervne embalaže itd. Pri nas vse preradi podcenjujemo teoretično znanje in se zanašamo le na praktične izkušnje. Nedvomno tudi te veliko pomenijo, vendar brez teorije ni popolnega znanja. Predelavec pa mora toliko vedeti, da je sposoben pomagati vsakemu delavcu ali delavki pri delu. Ni namreč dovolj, da se neko delo izvršuje avtomatsko, ne da bi vedel čemu to služi in kako naj bo pravzaprav izvršeno, da bo kakovost čim boljša. Da bomo ta problem kar najhitreje rešili, že pripravljamo program tečaja za vse predelavce in mojstre. Na tem tečaju bodo lahko pridobili

potrebno znanje in pregled nad celotno proizvodnjo, ki je vsekakor potreben v naši panogi industrije. Dosej se je čutilo pomanjkanje tega, ker je delovna sila prihajala iz različnih tovarn in so znanje pridobivali šele pri praktičnem delu v proizvodnji.

Delavci so v sezoni preobremenjeni. Popolnoma razumljivo je, da pri dolgotrajnem delu narašča utrujenost, pazljivost popušča, kakovost pa pri tem trpi. Letos menda ni šlo drugače, kot da so ljudje delali po več ur preko rednega delovnega časa, če smo hoteli ustreči zahtevam kupcev. Toda, ali se ni to poznalo na kakovosti proizvodov, Nedvomno se je in zato moramo do prihodnje sezone to urediti. Kadra primanjkuje, to je res, zato pa je treba poskrbeti za novega, ga usposobiti in priučiti, pa uspeh ne bo izostal.

Toliko o vprašanih kadrov. Zdaj se ozrimo še po drugih slabostih, ki jih je tudi potrebno odpraviti. Ena od njih je prav gotovo problem strojev in orodij. Težave so s popravili in pa kakovostjo teh. Prav gotovo je marsikateremu zastoj ali slabji kakovosti botrovala ena od teh stvari. Za izboljšanje stanja je bilo precej storjenega že letos, smo pa na najboljši poti, da bomo problem v celoti rešili do prihodnjega leta in uspehi bodo seveda drugačni in lepši.

Našteli smo le nekaj najbolj očitnih pomanjkljivosti in težav, ki so se letos pokazale, gotovo pa jih je še več. Vendar so nekatere take, ki se jih da nekako mimogrede in z malo dobre volje odpraviti, nekatere pa se žal vlečejo za nami že nekaj let. Vse od prve do zadnje pa bo treba postopoma odpraviti. Najprej tiste najbolj nujne, ki najbolj vplivajo na proizvodnjo in kakovost, potem pa vse po vrsti do najmanjših.

Ko bomo uspeli v tem, bomo lahko mirno pričakovali vsako novo sezono, lahko bomo prepričani, da bodo kupci zadovoljni in ne bo nam treba skrbeti, kako bomo reševali dostikrat prav nepotrebne reklamacije. Čez eno leto, ko bomo spet pregledovali uspehe minule sezone, bomo nedvomno lahko ugotovili, da so lepši kot lanski. Le potruditi se moramo in vložiti kar največ truda za odpravljanje pomanjkljivosti, pa uspeh ne bo izostal.

JURE POLJSAK

LEPA JE SLOVENSKA ZGODOVINA

Veličastnega zborovanja v počastitev 20. obletnice kočevskega zbora na Trgu 3. oktobra v Kočevju smo se udeležili tudi mi iz Saturnusa. Ob lepem vremenu smo po novi cesti v koloni avtobusov in avtomobilov prišli v svečano okrašeno in svečano razpoloženo mesto ob Rinži.

Ze takratno vzdušje tisočev prisotnih je kazalo, da bo 6. oktober 1963 ostal globoko vrezan v spominu vseh nas, ki smo bili nedeljiv delec te manifestacije.

Ker je bil promet urejen tako, da ni bilo mogoče priti z vozilom v središče mesta, smo že ob prihodu videvali vesele in razpoložene goste. Gostitelji so vse brezhibno uredili, celo nekatere trgovine so bile odprte poleg večjega števila provizoričnih in dobro založenih stojnic.

Patentni dežnik

Da dobijo ženske v dežju lepe obraze in voljno kožo, je že stara modrost. Na Japonskem so izumili dva modela dežnika, ki ne varujeta le pred dežjem, temveč zbirata hkrati deževnico v kozmetične namene. Pri enem izmed dežnikov se nabira deževnica v votlem držaju, pri drugem pa v majhni plastični vrečki, ki se avtomatično odpre hkrati z dežnikom.

Vse poti so peljale v središče mesta na Trg 3. oktobra. Po svečanem otvoritvi likovne razstave s tematiko NOB v Šeškovem domu, je predsednik občinske skupščine Kočevje tov. Drago Benčina pozdravil udeležence zborovanja in visoke goste. Počastili smo spomin na padle borce, med katerimi je tudi 119 nekdanjih odposlancev kočevskega zbora in nato nam je spregovoril sekretar ZKS tov. Miha Marinko. Na slavnostni tribuni smo med ostalimi gostji videli tudi naše najvišje predstavnike političnega in javnega življenja: predsednika zvezne ljudske skupščine tov. Edvarda Kardelja, delegacijo zveznega odbora SZDL na čelu s predsednikom Aleksandrom Rankovičem, člana izvršnega komiteja CK ZKJ Franca Leskoška-Luko, dr. Ivana Ribarja, ki je vodil delegacijo AVNOJ na kočevskem zboru, predsednika skupščine SR Slovenije Ivana Mačka-Matijo ter druge predstavnike političnega in kulturnega življenja, delegacije bratskih republik, predstavnike JLA, preživele udeležence kočevskega zbora odposlancev in druge.

Za vse nas, ki smo kot nedorasli otroci pred 20 leti, vse drugače dojemali dogajanja okrog nas, ali pa te čase poznamo samo po pripovedovanju starejših, pomeni taka manifestacija, kot je 20. ob-

letnica kočevskega zbora, spoznavanje vsega, kar danes uživamo in za kar je naša starejša generacija žrtvovala vse, pa tudi življenja.

S tem, da smo se med drugimi udeležili zborovanja v počastitev 20. obletnice kočevskega zbora, smo se poklonili spominu vseh padlih borcev v NOB, predvsem pa takratnim odposlancem, ki so v poznejših borbah padli za dosega ciljev, ki so si jih zastavili na tem zboru, ki je bil prvi v zgodovini slovenskega naroda in na čigar dosežkih temelji in živi današnja SR Slovenija. M. DRAKULIČ

160 proti 18

Naslov pomeni, da je letos v tovarni 160 ljudi, ki prosijo za stanovanja, stanovanj pa je samo 18. Vsem, ki se posredno ali neposredno zanimajo kdaj in kako bomo razdelili stanovanja, naj sporočimo, da je stanovanjska komisija že pred koncem svojega dela. Delo, ki ga mora opraviti ni lahko, saj zahteva res temeljito seznanjenost z vsemi vprašanji, ki jih prišolec navaja kot razlog za upravičenost do stanovanja.

Komisija bo predlog upravičencev za stanovanja, takoj predložila centralnemu delavskemu svetu v obravnavo in dokončno sklepanje.

UREDNIŠTVO

V Italiji je topleje kot pri nas

Na pot smo krenili v torek zvečer s kombijem, katerega je vso dolgo in utrudljivo pot zanesljivo vodil neutrudni Ciril.

Državno mejo smo prekoračili v Novi Gorici, kjer je bil daljši postanek za obvezen carinski pregled. Ker zaradi noči ni bilo kaj opazovati, smo se prepustili dremanju tja do Benetk, kjer smo zavili na znano Sončno cesto. Cesta res zasluži svoj sloves, saj je res dobro speljana in oskrbovana. Zato pa je tudi draga. Na vsakem odseku je namreč treba plačati cestnino. Na cilj smo prispeli po deseturni vožnji utrujeni, vendar dobre volje.

Milano je s svojim poldrugim milijonom prebivalcev moderno velemesto. Poseben čar mu daje niz znamenitosti svetovnega slovesa. Katedrala Duomo, operna hiša Scala, pokopališče ter veliko palač, muzejev in spomenikov so glavne njegove značilnosti. Z izredno razvito industrijo in trgovino pa je tudi gospodarsko središče Italije.

Prvi večji vtis je na nas napravil nadvse gost promet. Po milanskih cestah vozi skoraj milijon avtomobilov, katerih izpušni plini kvarijo zrak tako, da ob sobotah prebivalci trumoma beže v obližnjo in daljno okolico. S težavo smo se preinili do študentskega doma, kjer smo imeli rezervirana prenočišča. Hotelske sobe so v Milanu zelo drage, saj velja nočnina tudi do 6.000 lir. Z našim cenanim bivanjem smo bili nadvse zadovoljni.

Po krajšem odmoru, ki smo ga izkoristili za osvežitev, je nastopil naš delovni dan. Razstava orodnih strojev v kateri sodelujejo le zahodno-evropske države, je bila res obsežna in ogleda vredna. Razstavniki prostor je obsegal II paviljonov v katerih so bili prikazani najnovejši dosežki na tem področju. Vstopnine za inozemske obiskovalce ni bilo.

Ogledali smo si tudi podjetje, ki izdeluje samo Aluvi pokrovčke ter stroje za zapiranje. Omeniti moramo še večerjo, na kateri smo bili gostje vodilnih predstavnikov Darixa. Za vse to gre zasluga našemu vodji tov. ing. Verčku, ki je na sploh dobro organiziral naše potovanje in bivanje v Milanu. Naš čas je hitro potekal, naloga je bila opravljena in že je bilo treba domov. Zanimiva pot proti domu nas je vodila ob skoraj 100 km dolgem Gardskem jezeru, katerega posebnost je izredno milo podnebje, tako da v njegovi okolici uspevajo pomaranče in limone. Obala je posejana z letoviškimi kraji. Na vsakem koraku opaziš koliko pozornosti posvečajo turizmu — tej zelo važni veji gospodarstva. Ob vznožju Dolomitov, ki so nas spremljali dober kos poti, smo preko Trente prešli v Belluno. Kraj, katerega okolico je prizadela težka nesreča, je bil poln vojske in raznih ekip, ki so sodelovale pri reševanju ponesrečencev.

Ob vseh lepota in zanimivostih ni nihče čutil ne lakote ne žeje razen seveda našega kombija, kateremu je italijanski Esso izredno prijal.

PETER OCVRK

Za gospodinje

V slehernem gospodinjstvu se zgodi, da kuhana jed kdaj pa kdaj ostane. Varčna gospodinja seveda hrane ne bo vrgla proč, temveč jo bo z malo iznajdljivosti lahko koristno porabila za prihodnji obrok družinske prehrane. V naslednjih vrsticah navajam tak primer, ki bo verjetno marsikateri gospodinjki koristil, zlasti še, če pomislimo, da zelenjava in prehrambene surovine niso tako poceni! Saj vemo, da nam ravno špecerijsko blago in zelenjava požreta precejšen del mesečnega »finančnega proračuna«.

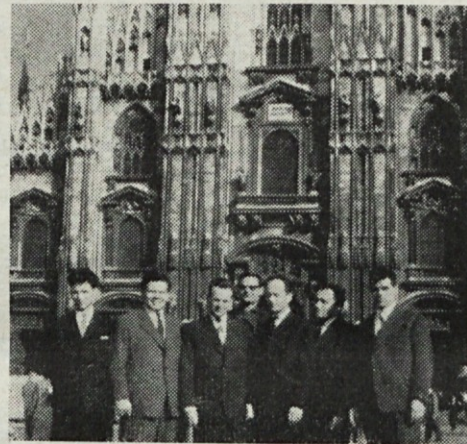
Vzemimo, da je imela naša družina za kosilo polnjene paprike. Ker je bil vaš soprog slučajno do večera zadržan v službi, ni mogel priti na kosilo. Imate pa tudi otroka, ki mu paprike ne gredo v slast, pa ste mu v naglici ocvrli dva jajčka, da ne bo lačen. Tako so vam ostale lepe, žoltordeče paprike in vi mislite in mislite kam z njimi... Uмна gospodinja ve, da stane kg paprik iz Makedonije 50, — din, da je riž še dražji, da o ceni mesa rajši ne govorimo! Shranite zato preostale paprike na hladen prostor, pa jih boste porabili v nekoliko spremenjeni obliki jutri za kosilo. Juh, ki vam je ostala od enolončnice, boste dolili primerno količino vode, dodali nekaj sesekljanih korenčkov, nekaj drobnih koščkov krompirja, nekaj zrnca celega popra, prgišče sesekljanih zeljnih listov ali karfižole, vse skupaj pustili, da dobro zavre in juha je gotova. Nato po potrebi skuhajte še nekaj žlic riža, dobro zmečkajte včerajšne polnjene paprike in dodajte žlico masti, ščepec paprike v prahu in dva stroka česna. Nastalo zmes pražite 8 — 10 minut. Iz glavnice endivije in nekaj žlic kuhanega fižola napravite mešano solato, in vse skupaj servirajte družini za kosilo.

IVAN LUKANČIČ

Vsakdo, ki si je hotel ogledati razstavo, je moral srečati znamenito rimsko volkuljo

Milano je mesto, ki je zelo bogato s kulturnimi zanimivostmi

Ali poznate državnega prvaka v streljanju na glinaste golobe?

Od 100 jih je padlo 96

Ste obstrmeli ob naslovu? Niste? No prav. Vsekakor pa ste se vsaj vprašali: »Kakšen neki?« Težko je kar na hitro razložiti za kakšnega prvaka gre, posebno še, ker je naš Jože Zadnikar — o njem bo namreč govora — prvak v dokaj nenavadni športni panogi. Naj vam samo povem, da gre za streljanje na glinaste golobe. Spoznali boste posebno strelsko disciplino, pri kateri je treba z lovsko puško sestreliti čim več glinastih ploščic, ki jih posebna naprava meče v zrak. No, našemu Jožetu je uspelo sestreliti kar 96 teh nenavadnih ptičev od 100 mogočih. To je bil letošnji najboljši rezultat v državi in Jože je postal državni prvak. Čeprav je panoga še tako nenavadna, morate priznati, da ni kar tako biti državni prvak.

Sicer pa, govorim in govorim, nisem vam pa še niti predstavil tega nezmotljivega strelca. Torej: JOŽE ZADNIKAR, svetlolasi orjak, uradno kontrolor v oddelku tehničnih predmetov, sicer pa navdušen lovec. Rodil se je nekako pred 30 leti v Ljubljani, s puškami pa se je seznanil že kot otrok, ko ga je oče večkrat jemal s seboj na lov. O tem ali je bil, ko je očetu izmaknil puško in se podal na prvi samostojni lovski pohod, tepen, zgodovina molči. Jože se ob pripovedovanju tega le skrivnostno nasmehne in vsak si

lahko potem misli svoje. Pri vojakih mu je puška postala zvesta in včasih celo odvečna spremljevalka, vendar se je pred osmimi leti, ko je postal civilist, spet odločil za to orožje. Postal je navdušen lovec in s tem strah in trepet majhne in velike divjačine v okolici Tomišlja pri Ljubljani.

Služba, lov in še strelski trening, vse to zavzame veliko časa in vprašal sem Jožeta, kako mu uspe vskladiti vse te posle v enem dnevu. Takole je odgovoril:

Res je, veliko časa gre za vse to, zato je treba žrtvo-

vati druge stvari, ki mi manj pomenijo. Lovu se ne bi hotel odpovedati za nobeno ceno, saj mi pomeni oddih in razvedrilo obnemem.

Če pridem iz službe še tako utrujen, me le nekaj vleče v gozd. Če pa hočeš v gozdu kaj zadeti, je treba seveda nekaj časa posvetiti tudi treningu in to je ravno streljanje na glinaste golobe.

Jože, če se ne motim je ravno zdaj sezona lova na fazane in menim, da je streljanje fazanov in glinastih golobov precej podobno. Če to drži, potem ti tvoje mojstrstvo z državnega prvenstva gotovo pride zelo prav sedaj v naravi.

Res je, precej podobnosti je v tem in zato se fazanom ne obeta nič dobrega. Lahko si le izberejo način, kako bodo pečeni in servirani na mizo.

Da pa ne boste morda pomislili, da je Jože le krvolečen ubijalec raznovrstne divjadi, naj povem še to, da namen lovcev ni le streljanje. S streljanjem vršijo le nekako selekcijo med divjadjo, sicer pa skrbijo za

divjad in jo čuvajo. Posebno v zimskem času jo bo Jože dostikrat ubiral s košem slame na hrbtu po zasneženih gozdovih in s tem skrbel za krmo srnjadi, ki si v visokem snegu ne more najti druge hrane.

Na koncu sem ga hotel še vprašati, če ima poleg lova še kakega drugega konjička, vendar sem, ko sem se spomnil, da mu že tako primanjkuje časa, to vprašanje raje opustil. Pa vendar, nekaj je še čemur se Jože posveča. Njegov avto. Saj ga poznate? Velik, črn in spoštljivo star. Ravno zaradi te starosti je vedno potrebno kakšno odvijanje in privijanje raznih vijakov. Pa vendar in čeprav proti vsem fizikalnim zakonom, še vedno se premika. Dokaj hitro in zanesljivo in s tem vsaj malo pomaga Jožetu, da ujaame tisti tako kratki čas.

Kaj nam zdaj na kraju še preostane drugega, kot da našemu državnemu prvaku, na katerega smo, iskreno rečeno, ponosni, zaželimo še čim več uspehov na vseh področjih njegovega udejstvovanja? Pa storimo to in upajmo, da bomo čez eno leto spet lahko kaj čitali o njem.

JURE POLJSK

Šport na bolniški

Večkrat se spomnim na športno dejavnost v našem kolektivu in vedno ugotovim, da je te dejavnosti vedno manj. Iz leta v leto zamirajo sekcije, ki so včasih bile zelo aktivne, saj so vključevale precej članov in tudi uspehi so bili dobri. Od številnih sekcij so ostale pri življenju samo še smučarska, kegljaška in strelska.

Konec koncev pa uspehi niso tako zelo važni. Važno je, da omogočimo delovnemu človeku zadovoljivo rekreacijo, ki jo po napornem delu potrebuje. Ne vrhunski šport, pač pa zabava in duševna sprostitve sta važni. Že spomladi je bilo v »športnih krogih« slišati govorice, da bo občni zbor vseh športnikov, kjer se bodo pogovorili o pretekli dejavnosti in o delu v prihodnje. Pripravljamo se že na »zimsko spanje«, za kar so se tovariši dogovorili, pa tudi »spi«.

ZANIMALO VAS BO

OKVIRNI REPERTOARNI NACRT

ZA SEZONO 1963/64
DRAMA SNG

bo črpala repertoar iz del sodobne in klasične svetovne in domače tematike. Repertoar bo po umetniški in vsebinski pomembnosti in tematiki razdeljen na Veliki oder, Komorni oder in oder Komedija.

Veliki oder ima v programu: svečano premijero tragedije Williama Shakespeara: Kralj Lear v počastitev 400-letnice njegovega rojstva, dramo znanega francoskega pisatelja in Nobelovega nagrajenca Alberta Camusa: Caligula; delo francoskega pisatelja, dramatika in filozofa Jeana Paula Sartra: Hudič in ljubi bog; psihološko dramo velikega italijanskega dramatika Luigijsa Pirandella: Henrik IV; odersko priredbo Jare Ribnikar in Zvonimira Gluščevića znanega romana Miroslava Krleža: Vrnitev Filipa Latinowicza; delo sodobnega francoskega dramatika Arhurja Adamova: Pomlad 71.

Komorni oder ima v programu: novo odersko delo slovenskega pisatelja Ivana Potrča: Drama; satirično delo sodobnega poljskega pisatelja Leona Kruczkowskega: Smrt guvernerja; delo mlajšega angleškega dramatika Arnolda Weskerja: Korenine; delo sodobnega francoskega dramatika Georgesa Sheadea: Zgodba o Vascu; delo sodobnega francoskega dramatika Eugena Ionesca: Kralj umira; najnovejše delo pri nas že znanega ameriškega avtorja Edwarda Albeea: Kdo se boji Virginije Woolf?

Oder komedija ima v programu: delo italijanskega pisca in igravca Marija Foja: Arhangeli niso avtomati; delo velikega španskega renesančnega komediografa Rojas: Celestina; komedijo znanega angleškega gledališkega in filmskega igravca in komediografa Petra Ustinova: Fotofiniš; duhovito parodijo na kriminalne romane znanega angleškega avtorja Josepha Kesselringa: Arzen in stare čipke; satiro ruskega revolucionarnega pesnika Vladimira Majakovskega: Stenica; satiro, nagrajeno s Premio Nazionale IDI za leto 1962, italijanskega pisatelja Silvana Ambrogija: Burosauri (Birokrati); novo postavitev znane Goldoni — Ruplove komedije: Primorske zdrahe.

Iz prejšnje sezone bo Drama ponavljala dela: Brendar Behan: Talec, Miroslav Krleža: V agoniji, Felicien Marceau: Jajce, Vitomir Zupan: Če denar pade na skalo.

OPERA SNG

ima v okviru programa za sezono 1963/64 naslednja dela:

Premiere

Opera: Ermanno Wolf-Ferrari: Zdrava na trgu (Il campiello), Giuseppe Verdi: Machbeth, Ludwig van Beethoven: Fidelio, Henrik Suttermeister: Razkolnikov, Wolfgang Amadeus Mozart: Cosi fan tutte, Richard Strauss: Saloma, Jules Massenet: Manon.

Balet: Georges Bizet: Simfonija v C-duru, Raffaello de Banfield: Dvoboj, Igor Stravinski: Petruška, (baletni večer), Danilo Svara: Nina; Peter Iljič Čajkovski: Trnjulčica. Obnovitve in ponovitve

Opera: Marjan Kozina: Ekvinokcij, Jakov Gotovac: Ero s onega sveta, Sergej Prokofjev: Zaljubljen v tri oranže, Nikolaj Rimski-Korsakov: Zlati petelin, Bedrih Smetana: Prodana nevesta, Jan Cikker: Janošik, Giacomo Puccini: La Boheme, Giacomo Puccini: Madame Butterfly, Giacomo Puccini: Tosca, Gioacchino Rossini: Seviljski brivec, Giuseppe Verdi: Don Carlos, Giuseppe Verdi: Nabucco, Giuseppe Verdi: Aida, Giuseppe Verdi: Rigoletto, Amilcare Ponchielli: Gioconda, Jules Massenet: Werther, Charles Gounod: Faust.

Balet: Sergej Prokofjev: Pepelka, Sergej Prokofjev: Kamniti cvet, Peter Iljič Čajkovski: Labodje jezero. Mestno gledališče ljubljansko

LJUBLJANSKO MESTNO GLEDALIŠČE

vljudno vabi, da obnovite abonma za Shakespearovo jubilejno sezono 1963/64, ali če doslej še niste bili abonirani, da se vpišete na novo.

Naš delovni kolektiv, ki sta se mu z novo sezono priključila igravca — Mira Bedenkova iz Maribora in Slavko Strnad iz Celja, bo v Shakespearovi jubilejni sezoni 1963/1964 uprizoril za abonma osem del iz naslednjega repertoarja:

A) Redni repertoar:

Shakespeare: Dvanajsta noč (otvornitvena predstava sezone v počastitev štiristoletnice Shakespearovega rojstva).

Aristofanes-Nacks: Mir (aktualizirana priredba antične satirične komedije). Jonson-Guthrier: Alkimist (aktualizirana priredba renesančne satirične komedije). Kref: Kreatura, Grün: Čakalnica ob meji (krstna uprizoritev). Javoršek: Kriminalna zgodba. Menart: SSS (Skupščina slovenskih smejavcev) literarno satirični kabaret. Krstna uprizoritev. Jovanović: Primer tovariša Koprivice (drama, po scenariju »Iz oči v oči«. Krstna uprizoritev.) Brecht: Gospod Puntilla in njegov hlapec Matti. Wilder: Za las je manjkalo. Ustinov: Ljubezni štirih polkornikov.

Novi sodelavci:

Jože Spehar, Alojz Skulj, Milena Beliha, Anton Pavlič, Marija Gorjanec, Marija Sevšek, Marija Gregorc, Danica Gužvinac, Marjeta Kokalj, Frančiška Kranjc, Lucija Janežič, Silva Simčič, Marija Pozvek, Lojze Milošič, Alojzija Kern, Josip Sešet, Olga Butara, Nežka Zagorc, Marija Sefic, Marija Končar, Silvester Primar, Hitaba Silahič, Slavko Posavec, Dragutin Čehulič, Marija Kastelic, Zdenka Vučkovič, Jožefa Skofic, Jožefa Rupar, Ivan Valentak, Ivana Ivančič, Ivana Srinjar, Ivana Pungercar, Jože Steblaj, Metka Elikan, Jelka Markežič, Anica Vugrinec, Ana Valič, Nežka Jančar, Marija Meštrovic, Marija Okoren, Amalija Likovič, Franc Berčič, Sidonija Juras, Lidija Bačič, Franc Brčan, Rozalija Rebolj, Antonija Zupančič, Jožefa Pušnik, Alojzij Gorenc, Marija Gregorec, Milan Ilijevič, Anton Dolčič, Alojzija Blatnik, Jože Zalokar, Alojz dr. Jama, Cilka Klinc, Franc Žinko, Frančiška Gostinčar, Stanislav Vidmar, Katarina Jeklič, Izidor Stimec, Anđel Trajstarevič, Radovan Savič, Dušan Stupar, Ana Sterle, Jovan Soldat, Frančiška Vode, Ivana Vratar.

Najmlajši sodelavci:

Kovinska stroka

Martin Knafelc, Stefan Petek, Dušan Erjavec, Jože Cerar, Janez Nežmah, Miha Lužovec, Alojz Bolta, Franc Grad, Stanko Studen, Marjan Jakob, Jože Podrenik, Jože Čečelič, Jože Vehovec, Viljem Smrajc, Marjan Kobal, Franc Lampič, Zarko Prošek, Janez Pavšek, Franc Mihelič, Slavko Jančar in Miha Jerkovič.

Grafična stroka

Nikolaj Kostjukovsky, Branko Pipan, Marjeta Morela, Vinko Znidaršič in Izidor Jug. Odšli iz kolektiva:

Sporazumno

Venčeslav Lenarčič, Antonija Kramžar, Marija Novak, Danijela Levičnik, Ciril Juhant, Robert Kočar, Slavko Judež, Marija Vižintin, Ljubica Perhač, Ljudmila Gartner, Ana Valič, Ana Lah, Radomir Marinovič, Marija Gris in Marija Pleško.

Samovoljno

Marija Crnkovič, Lucija Janežič, Anton Horvat in Fani Rozmann.

Na odsluženje kadrovskega roka

Jože Smrekar, Mustafa Salkič, Janez Rome, Peter Piškurič, Mate Licul in Vinko Povše.

Poročili so se: Stravs Ana — poročena Fazlič, Seme Marija — poročena Hemetek, Husič Dragica — poročena Jakič, Grebenar Jelena — poročena Matjašič, Marolt Alojz.

Mladoporočencem in mladoporočenkam iskrene čestitke! Pucko Franc in Stanka sta dobila hči Liljano, Jemec Franc — sina Tadeja, Krištofalc Marija — hči Andrejo. Mamicam in novorojenčkom želimo mnogo sreče!

UREDNIŠTVO

Kar dobro smo delali

V času od 2. do 12. oktobra smo po sklepu upravnega odbora in uprave podjetja obiskali podjetja konzervne industrije, katera so imela v letošnjem letu največ pripomb z ozirom na kakovost naših konzervnih škatel. V glavnem so to podjetja sadnopovrtninske veje, v manjši meri mesne.

Vsa podjetja smo obiskali v glavnem zaradi reklamacije konzervnih škatel premera 153 mm, prj katerih se je pojavljala napaka, za katero trdim, da je že stara, saj smo te probleme reševali tudi v preteklih letih.

Kljub temu, da smo se za letošnjo sezono neprimerno bolje pripravili, je bilo letos precej takih primerov, saj je

bila naša tehnična ekipa celo sezono na terenu. Rezultat tega je tudi, lahko trdimo, minimalna škoda kljub precejšnjemu negodovanju in pripombam naših kupcev. Škoda, kj je nastajala, bi bila lahko še manjša, če bi ekipa lahko prispela takoj, kar pa je bilo včasih nemoogoče, ker so jo zahtevali na treh ali na štirih krajih hkrati.

Če pogledamo skupno število konzervnih škatel premera \varnothing 153 mm, ki so bile izdelane letos, lahko ugotovimo, da je količina presejala dva milijona kosov, kar je več kot za tretjino večja količina, kot je bila izdelana v preteklem letu, kljub temu, precej takih primerov, saj je (Nadaljevanje na 10. str.)

Vse predstave v omenjenih gledališčih si lahko ogledajo tudi člani našega kolektiva. V Mestnem gledališču ljubljanskem smo rezervirali 363 sedežev, v operi in drami pa po 10. Zasedujte obvestila na oglasnih deskah!

UREDNIŠTVO

Vodjo šahovske sekcije tovariša Trifunovića smo prosili, naj nam odgovori na nekaj vprašanj o delu naših šahistov.

Koliko časa ste vodja naše šahovske sekcije?

»Vodja te sekcije sem od leta 1958. V tem času smo organizirali vrsto tekmovanj v počastitev pomembnejših praznikov. Udeležili smo se tekmovanj, ki sta jih organizirala okrajni in občinski sindikalni svet. Tekmovali smo celo na tekmovanju, ki ga je razpisala republiška šahovska zveza in na šahovskem festivalu na Reki od 1. do 4. maja 1962. Vsa našeta tekmovanja so bila vsako leto. Na njih smo

skoraj vedno zavzeli prva in druga mesta, razen na festivalu, kjer smo bili trinajsti.«

Na katere težave ste največkrat naleteli ob vaši dejavnosti?

V preteklih letih smo imeli največ težav z nasprotniki, ker se niso držali pravil in niso bili točni. Posebno težavo predstavlja vožnja z enega konca Ljubljane na drugi. Vse to je zahtevalo od tekmovalcev precej potrpežljivosti, saj so se morali redno udeleževati treningov, ki so dostikrat trajali tja do polnoči. Enaki so pogoji tudi na nekaterih tekmovanjih.

Katere okoliščine so se zavrele razvoj dejavnosti šahistov?

»Razen že naštetih težav moram omeniti še dve stvari: 1. brez dvoma vpliva na zastoj preveč intenzivna dejavnost v preteklih letih,

2. tekmovanja v šahu zahtevajo od človeka precej prostega časa, zaradi česar šah včasih izgublja na privlačnosti. Pogoji za tekmovalni šah so neugodni, razen v primerih, ko gre za rekreacijo in zabavo.

Trdim lahko, da smo vse dosegli le s pritiskom. Na drugi strani pa vemo, da prisiljena stvar ni nikoli tako priljubljena kot bi sicer pričakovali.

Šah bo treba preusmeriti v drugo obliko v tovarni ali izven nje. Peter Marn

Vsako leto, prvo nedeljo v oktobru je v Bizoviku patrolni tek za »Grajzerjev« pokal. V prvem letu so se tega tekmovanja udeležile samo strelske družine s svojimi sekcijami. Tako je v lanskem letu tudi naša strelska sekcija dala ekipo, ki ni dosegla zavidljivega uspeha. V letošnjem letu je bila prireditev v čast 20. obletnice naše Republike. Tekmovanje je letos mnogo bolje uspelo kakor pa lansko leto. Udeležba je bila boljše in številnejša. Strelska družina »Vide Pregarc« in njena sekcija pri SA »Saturnus« je dala svojo ekipo precej pomlajeno, tako da so lahko tekmovali v skupini mladincev. Res je, da nam je bilo vreme naklonjeno, vendar niso bili doseženi taki rezultati, kot smo jih pričakovali ravno pri mladincih. To lahko pripišemo le megli, ki je ob njihovem startu prekrivala progo in pa strelišče. Proga je bila dolga približno 5 km, na polovici proge je bilo strelišče. Po dveh kilometrih in pol je bilo treba streljati in lahko si človek zamisli, kako težko je po dolgem napornem teku streljati v tarče. Vsak zadek v tarči jim prinese 10 sekund bonifikacije. In naša ekipa je dosegla vse mogoče zadetke. To jim je prineslo tudi 2. mesto med mladinci. Če pa pogledamo njihov rezultat v članski konkurenci, smo lahko opazili, da so dosegli 10. mesto med 33 ekipami. To je vsekakor uspeh za mlade strelce, ki se šele letos ukvarjajo s strelskim športom. Ker bo v drugem letu ta patrolni tek še večji, moramo gledati, da bi dali tudi člani naše sindikalne organizacije in mladina svojo ekipo, da bi na ta način še masovneje počastili spomin narodnega heroja Bineta Grajzerja, ki je prvi sprožil strel na okupatorja na območju naše občine.

DIMITRIJ KOBILICA

»GLAS SATURNUSA«, glasilo delovnega kolektiva tovarne Saturnus Ljubljana, Ob železnici 16, tel. 33-666. Ureja uredniški odbor: Jože Einspiller, Janez Herzog, Ivan Lukančič, Peter Marn, Janez Ošaben in Elizabeta Vide. Glavni urednik: Jože Einspiller. Odgovorni urednik: Peter Marn. Tiska tiskarna »Gorenjski tisk« Kranj. Rokopisov ne vračamo

Kar dobro smo delali

(Nadaljevanje z 9. strani) da je bila škoda v preteklem letu celo nekoliko višja od letošnje. Zaradi tega lahko mirno trdimo, da je rezultat leta 1963 boljši kot leta 1962, vendar pa se s tem ne smemo zadovoljiti, kajti konzervne škatle morajo biti izdelane tako, da jih ne bo potrebno popravljati oziroma vračati v popravilo.

Na tej poti so se včasih

dogajali interesantni in včasih skoraj nerazumljivi primeri, da je neko podjetje reklamiralo konzervne doze Ø 153 mm do 3 kg ter pohvalilo kakovost konzervnih doz premera Ø 153 mm do 5 kg, pri drugih pa je bilo zopet obratno. Po mnenju naših strokovnjakov je bil velik vzrok za te reklamacije preslaba kontrola pri sami izdelavi, veliko pa je tudi

pripomogla stara izvedba konzervnih doz Ø 153 mm z blagimi rilnamj na obodu, kar smo vsaj delno popravili s tem, da smo jih izdelovali močnejše, to je globlje, že od julija meseca dalje. Z ozirom na to lahko mirno trdimo, da so bile reklamacije teh doz, ki so bile izdelane z globljimi rilnami na obodu, dosti manjše kot prej.

Pojavljali so se tudi primeri, da so nas nekateri kupci pohvalili ter izrazili željo, da

naj v bodoče izdelujemo doze take kakovosti.

Z gotovostjo lahko trdimo, po izjavah predstavnikov obiskanih podjetij, da bodo tudi v prihodnjem letu pri nas kupovali konzervne škatle, za kar so nam nekateri že dali prijave potreb, ki pa niso majhne. Opaziti je znatno povečanje, kar je razveseljiv podatek, saj se bodo naše zmogljivosti s koncem letošnjega leta znatno povečale.

FELIKS ROJEC

Križanka »Saturnus«

VODORAVNO: 1. bolezen, 10. sežigališče, 19. oddelek v naši tovarni, 20. dva soglasnika, 22. češki kralj, 23. nota, 24. letopisi, 25. ime črke, 26. stric, 28. Union DKW, 29. reka v Nemčiji, 30. koliba, 31. veznik, 32. planet, 34. dali, 35. pokrajina v Jugoslaviji, 36. vzklik, 37. kadar, 38. kamenina, 40. tolkala, 41. vol (srbohr.), 42. žensko ime, 44. jeza, 46. osebni zaimek, 47. glavni, 49. prebivališče, 50. moško ime, 52. slovenski pisatelj, 55. začetnicj slov. alpinista, 57. jeza (lat.), 58. reka v Nevadi, 59. sosednji črki, 61. reka v Hondurasu, 63. vrsta

lesa, 70. črki, 71. vrtno lope, 72. vodna žival, 73. italijanski spolnik, 74. mesto v Turčiji, 75. oblika pomožnega glagola, 76. del Slovenije, 77. pod, 78. jezero na Finskem, 80. italijanski komik, 81. veznik, 82. ruševina 83. predlog, 84. vinski cvet, 86. predlog, 87. neprimeren, 89. vesoljski letalci, 90. prekrščevalec.

NAVPIČNO: 1. mesto na Poljskem, 2. agronomski strokovnjak, 3. kraj v Makedoniji, 4. plugi, 5. veznik (srb.), 6. začetnici hrvaškega pesnika, 7. frnikula, 8. mlada krava, 9. kalcij, 11. grška črka, 12. žensko ime, 13. mesto v

Georgiji, 14. vrsta slik, 15. otok v Burmi, 16. zlato (francosko), 17. jezero v SSSR, 18. dišeč grm, 20. drag, 21. sorodniki, 26. mesto v Nemčiji, 27. srce (latinsko), 29. kemični element, 31. italijanski filmski producent, 32. Ludolfovo število, 33. naslednje leto, 35. riba, 37. očet, 38. kraj na Primorskem, 39. naš polotok, 43. mesto v Braziliji, 45. deli tedna, 48. črke, 85. ljudska tehnika, 87. žensko ime, 51. vzhod, 53. bo-

lezen, 54. naš šahist (a = e), 56. del mesta na Altaju, 60. napad, 62. italijansko moško ime, 64. oblika pomožnega glagola, 65. žival, 66. del njive, 67. sanitetni material, 68. star veznik, 69. nikaonica, 71. vaditi, 73. država v Aziji, 75. nadutež, 76. tuje moško ime, 78. moško ime, 79. pasji glas, 81. žensko ime, 82. kraja, 84. ime črke, 85. ljudska tehnika, 87. veznik, 88. veznik.

Vsem reševalcem

Rešitve križank oddajte do 15. novembra v nabiralnik Glasa. Čakajo vas nagrade:

1. nagrada 3000 dinarjev

2.—8. nagrada 1000 dinarjev

Zrebanje bo 17. novembra ob 14.15 v sejni sobi.

UREDNIŠTVO

